

DRAUGAS

PERIODICALS
December 16,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 16, 1999

*****MIXED ADC 606
S178 P6 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4630

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12/15/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 243
Kaina 50 c.

Konservatorių bėrnai dėl biudžeto — demokratijos išraiška

Vilnius, gruodžio 15 d. (BNS) — Vienas konservatorių vadovų, Seimo kancleris Jurgis Razma teigia, kad konservatorių frakcijoje „vyksta laisvas demokratinis biudžeto svarstymo etapas“.

Trečiadienį spaudos konferencijoje jis komentavo žiniasklaidos pranešimus, neva konservatorių vadovybė rimtai svarsto pirmalaikių Seimo rinkimų galimybę, jeigu parlamentas atmetų Andriaus Kubiliaus kabineto pasiūlytą biudžeto projektą.

Pasak J. Razmos, „biudžeto nepatvirtinimas būtų šaliai didelis praradimas“. Anot kanclerio, dirbant A. Kubiliaus vyriausybei, padidėjo užsienio valstybių ir institucijų pasitikėjimas Lietuva.

BNS žiniomis, pirmadienį konservatorių frakcijos posėdyje Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui teko sudrausminti kai kuriuos Seimo komitetų narius konservatorius, kurie reikalavo išlygų dėl kitų metų biudžeto projekto. Anot BNS šaltinių, V. Landsbergis posėdyje siūlė rinktis „patvirtinti biudžeto projektą arba paremti nacionaldemokrato Rimanto Smetonos pasiūlytą nutarimo projektą surengti pirmalaikius Seimo rinkimus“.

Pasak Konservatorių partijos vykdomojo sekretoriaus J. Razmos, „natūralu, kad (komitetų atstovai) pamėgino įžliai išreikšti poreikius“. Turiu suaktyti, kad dalis jų pateiktų pastabų yra pagrįstos, sakė J. Razma. Pasak jo, frakcijoje vyksta „laisvas demokratinis biudžeto svarstymo etapas, tačiau galėtų būti ir kitoks kalbėjimo stilius“.

Liberalams populiarėjant, Centro sąjunga — ramybė

Vilnius, gruodžio 15 d. (BNS). Centro sąjungos (CS) vadovas Romualdas Ozolas teigia esąs visiškai ramus dėl sparčiai augančio Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) populiarumo, kai ten perėjo buvęs premjeras Rolandas Paksas ir jo bendražygiai.

Trečiadienį spaudos konferencijoje R. Ozolas teigė, kad „sėkmingas lėktuvo užgrobimas“ sukėlė visuomenės pasigėrėjimą, tačiau naujam LLS vadovui R. Paksui dabar teks parodyti sugebėjimą būti ne tik politiku, bet ir partiniu veikėju.

Anot pastarųjų visuomenės apklausų, liberalai dabar yra populiariausia politinė jėga, pralenkusi iki šiol pirmavusių centristus.

Pasak R. Ozolo, liberalams teks „labai gerai subalansuoti asmenybes su partine drausme ir partinio vykdomo galimybiomis“. Priešingu atveju, pasak CS pirmininko, liberalams galėtų iškilti sunkumų antraisiais jų valdymo metais.

• JAV ambasada Vilniuje pranešė, kad dėl galimų problemų, kurias gali sukelti sumažėjęs kompiuteriuose pereinant į 2000 metus, konsulinis skyrus sausio 3 ir 4 dienomis neįsivadu vizų Lietuvos piliečiams. Konsulinis skyrus tomis dienomis veiks, bet aptarnaus tik JAV piliečius. (BNS)

Antradienį Konservatorių frakcijos seniūnas Arvydas Vidiūnas kategoriškai paneigė pirmalaikių rinkimų galimybę. „Baikit bajorius. Rinkimai turi įvykti Konstitucijoje numatytu laiku“, žurnalistams sakė A. Vidiūnas. Anot jo, „reikia dirbti, reikia remti Kubilių“.

Kaip žinoma, dėl 2000 metų biudžeto projekto dar neapsisprendė kartinis Biudžeto ir finansų komitetas (BFK), kuriame vyrauja buvusio premjero Gedimino Vagnoriaus ekonominių idėjų šalininkai. Pats G. Vagnorius sakė balsuosias už biudžeto projektą ir raginsias kitus paremti projektą, nepaisant to, kad jis nepatvirtina biudžeto sudarymo planui.

Anot kanclerio, net jeigu biudžetas nebūtų patvirtintas, tai nereikštų A. Kubiliaus kabineto atsistatydinimo. Pasak J. Razmos, kitų valstybių praktika rodo, kad biudžeto įstatymas būna svarstomas net iki metų vidurio. Pagal Lietuvos įstatymus, kol nepriimtas biudžetas, finansavimas vykdomas kas mėnesį po 1/12 dalį praėjusių metų biudžeto.

Kitoje spaudos konferencijoje Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas teigė manąs, kad Seimui nederėtų priimti tokio biudžeto projekto. Anot jo, A. Kubiliaus kabinetui tokiu atveju nereikia atsistatydinti, o derėtų iš naujo parengti biudžeto projektą. R. Ozolas griežtai kritikavo biudžeto projektą, sakdamas, kad „yra nonsensas tuo pat metu kalbėti apie taupymą ir skirti 100 procentų priemonas, kad ir aukštai vertinamiems valdininkams“.

jei jie laimėtų Seimo rinkimus 2000-ųjų rudenį. R. Ozolo teigimu, ši kritika „išbandymo valdžia“ kiekviena partija patiria 2-3-iais valdymo metais. Pasak CS vado, taip atsitiko 1992 metais, suskilus Sąjūdžio koalicijai, ir konservatorių dabar, kai esama „dvejopą poziciją“ beveik kiekviena Seimo komitete tarp pačių konservatorių.

R. Ozolas taip pat komentavo pastaruosius Krikščionių demokratų (LKDP) ir Socialdemokratų partijų (LSDP) skilimus. „Partijų skilinėjimai — mūsų nelaimė, o ne laimė. Tai bėda, kuri ištiko politinę sistemą, užgriuvus politinei ir ekonominei krizei“, sakė R. Ozolas.

R. Ozolas sveikino „modernių krikščionių demokratų Vytauto Bogušio ir Algio Kasėtos sprendimą išeiti iš Krikščionių demokratų frakcijos ir taip „pasipriešinti sparnui, kuris nori toliau eiti per gyvenimą, gyvenimo nematydami“.

Pasak R. Ozolo, jis nematęs „didelių sunkumų telkti galimą partijų koaliciją įvairialypio bendradarbiavimo lygmenims projektuoti“. Tačiau jis vis dėlto pabrėžė, kad į sąjūdį bandoma iškovoti maksimalų vietų skaičių tiek pagal sąrašus, tiek vienmandatėse apygardose.

Lietuvoje siautusias vėtro sutrukdė atvykti mažųjų taip laukiamam Kaledų seneliui, kuris buvo audrų nublokštas į dykumą. Tačiau gruodžio 11 dieną Lietuvos sostinės Vingio parke nusileidęs sraigtasparnis, atskraidino senelį Kaledą, kurį pasitiko Lietuvos miestų ir kaimų Kaledų seneliai su savo palydomis.

Nuotr.: Vingio parke senelio Kaledos (kairėje su lazda) garbei surengtose nuotaikingose sutiktuvėse. (Elta)

Vokietija sumokės už priverstinius darbus okupacijos metu

Vilnius, gruodžio 15 d. (BNS) — Vokietija žada kompensuoti žalą asmenims, Vokietijoje dirbusiems priverstiniais darbus Antrojo pasaulinio karo metais.

Seimo Žmogaus teisių komitetas pavedė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai suskaičiuoti, kiek žmonių iš Lietuvos nacių okupacijos metais buvo išvežti į Vokietiją priverstiniais darbais. Toks pavedimas ministerijai duotas, norint išsiaiškinti, kiek žmonių kandidatuoja į Vokietijos žadamas išmokėti kompensacijas.

Išplėstiniame Žmogaus teisių komiteto posėdyje trečiadienį dalyvavęs Vokietijos ambasadorius Detlof von Berg sakė, kad Vokietija pasirengusi atlyginti žalą tiems žmonėms, kurie per karą buvo išvežti į III reichą priverstiniais darbais. Ambasadorius teigė, jog kompensacijos negalios tiems, kas dirbo Vokietijos įmonėse ir jiems buvo už darbą sumokėta.

Išplėstiniame Žmogaus teisių komiteto posėdyje trečiadienį dalyvavęs Vokietijos ambasadorius Detlof von Berg sakė, kad Vokietija pasirengusi atlyginti žalą tiems žmonėms, kurie per karą buvo išvežti į III reichą priverstiniais darbais. Ambasadorius teigė, jog kompensacijos negalios tiems, kas dirbo Vokietijos įmonėse ir jiems buvo už darbą sumokėta.

Laivo draudimo firmos atstovai Klaipėdoje „Baltic kontor“ patvirtino, kad laivo savininkas jo atsisakė, ir dabar ieškoma pirkejo laivui. Draudėjų atstovų teigimu, kol kas pirkejo, norinčio veltui gauti laivą, neatsirado.

Laivo savininkas atsisakė laivo, nes jo nutempimas gali būti labai brangus ir viršyti laivo vertę. Tikroji laivo vertė būtų žinoma, jei nutempus nuo sekumos bei atlikus remontą. Draudėjams neradus pirkejo, laivą vis tiek bus bandoma nutempti nuo sekumos. Dabar jis į smėlį išklimpus nuo 50 iki 80 centimetrų.

Draudimo firmai dar teks atlyginti nuostolius Palangos savivaldybei. Laivas, uraganu bloškiamas link paplūdimio, užkludė Palangos tiltą į jūrą ir nugriovė jo dalį. Savivaldybės vertinimu, padarytoji žala gali siekti per 300.000 litų.

Tuščias laivas gruodžio 4-ąją, siaučiant uraganui, buvo nublokštas į sekumą ir iki šiol stovi moterų paplūdimio teritorijoje, už 200 metrų nuo tilto į jūrą. Penkių žmonių laivo įgula iškelta į krantą.

Laivas „Seines“ plaukė į Klaipėdą, kur jūrų krovinių bendrovėje „Klasco“ turėjo pasiimti metalo krovinių. Pakeliami į uostą sugedo laivo variklis, ir stiprus vėjas bei didelės bangos nunešė laivą į krantą. Iš Gdynės iškviestam lenkų vilkikui nepavyko nutempti „Seines“ tolyn į jūrą.

Nežinomas lietuvis perspėjo turkus dėl žemės drejbimo

Ankara-Vilnius, gruodžio 15 d. (BNS) — Neįvardytas Lietuvos mokslininkas perspėjo Turkiją, kad ją vėl gali sukrėsti žemės drejbimas, bet turkų mokslininkai tokias spėliones vertina skeptiškai. Turkijos žiniasklaida šią savaitę skelbė neįvardyto Lietuvos mokslininko prognozę, kad gruodžio 14-17 dienomis Mar-muro jūros rajone, kuriame yra ir Istanbulas, gali įvykti žemės drejbimas. Istanbulė gyvena 12 mln. žmonių.

Žinių agentūra „Associated Press“ pranešė, esą toks perspėjimas gautas iš Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM). Tačiau ir Lietuvos ambasada Ankaroje teigia, kad tokių perspėjimų nesiuntė.

Lietuvoje nėra tarnybų, kurių pastoviai kurtų praktines žemės drejbimų pasaulio prognozes.

Pasak Lietuvos ambasados Ankaroje darbuotojų, Lietuvos mokslininko spėlionė pirmadienį ir antradienį minėjo tiek

spauda, tiek ir televizija. Tačiau žiniasklaida skelbė ir vietos specialistų gana skeptiškus komentarus dėl panašių spėlionių.

„Associated Press“ cituoja Turkijos vyriausiąjį seismologą Ahmet Mete Isikara, apibūdinusį perspėjimą dėl žemės drejbimo kaip „nemoksliską“. Tačiau, pasak Lietuvos diplomato, Turkijoje, neseniai patyrusioje du stiprius žemės drejbimus, jautriai reaguojama į bet kokius pranešimus šia tema.

Turkijos premjeras Bulent Ecevit antradienį pareiškė, kad Turkijos vyriausybė „rimtai vertina perspėjimus, jog žemės drejbimas netrukus gali sukrėsti Istanbulą, ir paragino gyventojus būti tam pasiruošusius“. „Mes rimtai vertiname visus perspėjimus, kuriuose gali būti tiesos“, sakė Turkijos premjeras.

Rugpjūtį ir lapkritį Turkiją sukrėtė žemės drejbimai, kurių metu žuvo daugiau nei 18,000 žmonių.

Palangoje ištrigęs norvegų laivas parduodamas už 1 dolerį

Klaipėda, gruodžio 13 d. (BNS) — Palangos paplūdimyje įstrigęs kroviniinis norvegų laivas „Seines“ parduodamas už simbolinę vieno JAV dolerio kainą.

Laivo draudimo firmos atstovai Klaipėdoje „Baltic kontor“ patvirtino, kad laivo savininkas jo atsisakė, ir dabar ieškoma pirkejo laivui. Draudėjų atstovų teigimu, kol kas pirkejo, norinčio veltui gauti laivą, neatsirado.

Laivo savininkas atsisakė laivo, nes jo nutempimas gali būti labai brangus ir viršyti laivo vertę. Tikroji laivo vertė būtų žinoma, jei nutempus nuo sekumos bei atlikus remontą. Draudėjams neradus pirkejo, laivą vis tiek bus bandoma nutempti nuo sekumos. Dabar jis į smėlį išklimpus nuo 50 iki 80 centimetrų.

Draudimo firmai dar teks atlyginti nuostolius Palangos savivaldybei. Laivas, uraganu bloškiamas link paplūdimio, užkludė Palangos tiltą į jūrą ir nugriovė jo dalį. Savivaldybės vertinimu, padarytoji žala gali siekti per 300.000 litų.

Tuščias laivas gruodžio 4-ąją, siaučiant uraganui, buvo nublokštas į sekumą ir iki šiol stovi moterų paplūdimio teritorijoje, už 200 metrų nuo tilto į jūrą. Penkių žmonių laivo įgula iškelta į krantą.

Laivas „Seines“ plaukė į Klaipėdą, kur jūrų krovinių bendrovėje „Klasco“ turėjo pasiimti metalo krovinių. Pakeliami į uostą sugedo laivo variklis, ir stiprus vėjas bei didelės bangos nunešė laivą į krantą. Iš Gdynės iškviestam lenkų vilkikui nepavyko nutempti „Seines“ tolyn į jūrą.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas. Prezidentas Bill Clinton trečiadienį Baltuosiuose rūmuose pradėjo istorines Izraelio ir Sirijos taikos derybas, į kurias atvyko Izraelio ministras pirmininkas Ehud Barak ir Sirijos užsienio reikalų ministras Farouq al-Shara. Per pusę šimtmečio tai — aukščiausio lygio Izraelio ir Sirijos pokalbiai, kurie nutraukia 4 metus trukusią tylą. „Tai, ką matome šiandien, dar nėra taika, ir kad ji būtų pasiekta, reikės drąsaus mąstymo ir sunkių sprendimų. Tačiau šiandien tai yra didelis žingsnis šiuo keliu... Pirmą kartą istorijoje atsirado galimybė visapusiškoms Izraelio ir Sirijos deryboms“, sakė B. Clinton. „Svarbiausias derybų objektas — Golano aukštumų, kurias Izraelis užgrobė 1967 m. per Vidurio Rytų karą, atėitis. E. Barak pareiškė, kad Izraelis pasiryžęs padaryti viską, kad būtų užbaigtas 50 metų konfliktas su Sirija ir Vidurio Rytuose „išsipildytų motinų ir vaikų svajonės“. F. al-Shara susirinkusiems sakė, kad Vidurio Rytai artėja prie „tiesos momento“, ir taika Sirijai reiškia grįžimą į „visas jos okupuotas žemes“, o „izraeliečiai nustos gyventi psichologinėje baimėje“.

Groznan. Čėčėnijos prezidentas Aslan Maschadov mano, kad būtina nedelsiant sustabdyti karo veiksmus respublikoje, jeigu sėstis prie derybų stalo. Trečiadienį jis pareiškė, kad „karinėmis priemonėmis problemos negalima išspręsti“. A. Maschadov paragino ESBO pirmininką Knut Vollebaek susitikti, kol nesibaigė jo kelionė Šiaurės Kaukaze. „Jeigu Europa nerimauja dėl čėčėnų tautos, kuriai gresia fizinis sunaikinimas, likimo, ESBO pirmininkas turi išlaikyti ne tik tą valstybę, kuri bombarduoja taikius miestus ir kaimus, bet ir Čėčėnijos prezidentą“, sakė jis. A. Maschadov pažymėjo, kad šių dienų laisvą Rusijos prezidentui ir premjerui, smerkiančius terorizmą, čėčėnų savanorių veiksmus Dagestane, siūlęs drauge kovoti su šiuo blogiu. Čėčėnų vadas teigia, jog kasdien Grozne per apšaudymus žūsta maždaug 100 žmonių.

Maskva. Rusijos federalinė kariuomenė Čėčėnijoje kontroliuoja 60 proc. respublikos teritorijos. Kaip pranešė ginkluotųjų pajėgų generalinio štabo viršininko pirmasis pavaduotojas Valerij Manilov, šiuo metu iš nusikaltėlių rankose esančių 120 gyvenviečių išlaisvinta 109, visos kitos „valomos“. Pasak V. Manilov, teritorijoje, kurią kontroliuoja federalinės pajėgos, gyvena 90 proc. čėčėnų. Šiuo metu kovotojai įsitvirtino kalnuotuose ir mažai gyvenamuose rajonuose. Rusijos karinė vadovybė mano, kad kol kas nesudarytos sąlygos sėkmingoms deryboms su čėčėnų vadu Aslan Maschadov. Anot generolo, jos negali duoti rezultatų, kol čėčėnų vadas „neatsisrėbo nuo teroristų ir banditų“.

Vašingtonas-Kabulas. Jungtinės Valstijos perspėjo Afganistaną valdancius talibus, jog jie bus atsakingi už bet kokius teroristinius veiksmus, kuriuos įvykdys Saudo Arabijos tremtinio Osama bin Laden šalininkai, antradienį paskelbę Baltųjų rūmų atstovams spaudai Joe Lockhart. JAV perspėjo savo piliečius, kurie šiuo metu, prasidėjus šventajam musulmonų mėnesiui Ramadanui ir artėjant Naujiesiems metams, yra užsienyje, būti atsargiais, nes turima „patikimos informacijos“ apie teroristų planuojamus išpuolius prieš amerikiečius. Tuo tarpu Afganistaną valdantis Talibanas trečiadienį atmetė „nepagrįstus“ JAV perspėjimus. „Tai JAV vyriausybės pasaulinės propagandos kampanijos prieš Talibaną dalis. Tai nepagrįsta“, sakė Talibano užsienio reikalų ministras. Pasak jo, Osama bin Laden neleidžiama imtis politinių ar karinių veiksmų prieš jokią valstybę, jis yra akylai stebimas.

Bukareštas. Atleistas Rumunijos premjeras Radu Vasile trečiadienį sušvelnino politinę krizę, nereikalaujamas sugrąžinti į postą. Jis nutarė palikti parlamentui išsiaiškinti sprendimą, jei atleisti. Rumunijos prezidentas Emil Constantinescu antradienį atleido R. Vasile po pagrindinės valdanciosios koalicijos partijos, krikščionių demokratų, „sukilimo“. Premjero atleidimas sukėlė politinę krizę, nes R. Vasile teigė tebesą premjeras. Jis grasino duoti atkirtį, kreipdamasis į Konstitucinį teismą. Opozicija teigė, kad E. Constantinescu sprendimas prilygsta konstitucijos pažeidimui ir nutarė išeiti iš parlamento ir reikalauti priešlaikių rinkimų.

Kalendorius. Gruodžio 16 d.: Adas, Adele, Al-bina, Alina, Audronė, Vygaudas. Gruodžio 17 d.: Dovyde, Jolanta, Lozorius, Mantgailas, Mantgailė, Olimpja, Vidmina.

atmetė „nepagrįstus“ JAV perspėjimus. „Tai JAV vyriausybės pasaulinės propagandos kampanijos prieš Talibaną dalis. Tai nepagrįsta“, sakė Talibano užsienio reikalų ministras. Pasak jo, Osama bin Laden neleidžiama imtis politinių ar karinių veiksmų prieš jokią valstybę, jis yra akylai stebimas.

Bukareštas. Atleistas Rumunijos premjeras Radu Vasile trečiadienį sušvelnino politinę krizę, nereikalaujamas sugrąžinti į postą. Jis nutarė palikti parlamentui išsiaiškinti sprendimą, jei atleisti. Rumunijos prezidentas Emil Constantinescu antradienį atleido R. Vasile po pagrindinės valdanciosios koalicijos partijos, krikščionių demokratų, „sukilimo“. Premjero atleidimas sukėlė politinę krizę, nes R. Vasile teigė tebesą premjeras. Jis grasino duoti atkirtį, kreipdamasis į Konstitucinį teismą. Opozicija teigė, kad E. Constantinescu sprendimas prilygsta konstitucijos pažeidimui ir nutarė išeiti iš parlamento ir reikalauti priešlaikių rinkimų.

Kalendorius. Gruodžio 16 d.: Adas, Adele, Al-bina, Alina, Audronė, Vygaudas. Gruodžio 17 d.: Dovyde, Jolanta, Lozorius, Mantgailas, Mantgailė, Olimpja, Vidmina.

atmetė „nepagrįstus“ JAV perspėjimus. „Tai JAV vyriausybės pasaulinės propagandos kampanijos prieš Talibaną dalis. Tai nepagrįsta“, sakė Talibano užsienio reikalų ministras. Pasak jo, Osama bin Laden neleidžiama imtis politinių ar karinių veiksmų prieš jokią valstybę, jis yra akylai stebimas.

Bukareštas. Atleistas Rumunijos premjeras Radu Vasile trečiadienį sušvelnino politinę krizę, nereikalaujamas sugrąžinti į postą. Jis nutarė palikti parlamentui išsiaiškinti sprendimą, jei atleisti. Rumunijos prezidentas Emil Constantinescu antradienį atleido R. Vasile po pagrindinės valdanciosios koalicijos partijos, krikščionių demokratų, „sukilimo“. Premjero atleidimas sukėlė politinę krizę, nes R. Vasile teigė tebesą premjeras. Jis grasino duoti atkirtį, kreipdamasis į Konstitucinį teismą. Opozicija teigė, kad E. Constantinescu sprendimas prilygsta konstitucijos pažeidimui ir nutarė išeiti iš parlamento ir reikalauti priešlaikių rinkimų.

Kalendorius. Gruodžio 16 d.: Adas, Adele, Al-bina, Alina, Audronė, Vygaudas. Gruodžio 17 d.: Dovyde, Jolanta, Lozorius, Mantgailas, Mantgailė, Olimpja, Vidmina.

atmetė „nepagrįstus“ JAV perspėjimus. „Tai JAV vyriausybės pasaulinės propagandos kampanijos prieš Talibaną dalis. Tai nepagrįsta“, sakė Talibano užsienio reikalų ministras. Pasak jo, Osama bin Laden neleidžiama imtis politinių ar karinių veiksmų prieš jokią valstybę, jis yra akylai stebimas.

Bukareštas. Atleistas Rumunijos premjeras Radu Vasile trečiadienį sušvelnino politinę krizę, nereikalaujamas sugrąžinti į postą. Jis nutarė palikti parlamentui išsiaiškinti sprendimą, jei atleisti. Rumunijos prezidentas Emil Constantinescu antradienį atleido R. Vasile po pagrindinės valdanciosios koalicijos partijos, krikščionių demokratų, „sukilimo“. Premjero atleidimas sukėlė politinę krizę, nes R. Vasile teigė tebesą premjeras. Jis grasino duoti atkirtį, kreipdamasis į Konstitucinį teismą. Opozicija teigė, kad E. Constantinescu sprendimas prilygsta konstitucijos pažeidimui ir nutarė išeiti iš parlamento ir reikalauti priešlaikių rinkimų.

Kalendorius. Gruodžio 16 d.: Adas, Adele, Al-bina, Alina, Audronė, Vygaudas. Gruodžio 17 d.: Dovyde, Jolanta, Lozorius, Mantgailas, Mantgailė, Olimpja, Vidmina.

LIETUVIŲ TELKINIAI

WORCESTER, MA

MENO MĖGĖJŲ
RATELIO 50 METŲ
IŠTEIGIMO SUKAKTIS

Sukaktis paminėta š.m. lapkričio 6 d. Nors spaudoje buvo rašoma apie ruošiamą paminėjimą ir kvietimą atsiliepti visus buvusius narius, išsi-skaidžiusius po visą Ameriką, atvyko tik Izabelė Savickaitė-Žmuidzinienė iš Rochester, N.Y. ir Jadvyga Ramonaitė-Katilienė su vyru iš Connecticut. Tačiau telefonu skambino ir sveikino buvę nariai-narės: iš tolimos Los Angeles Birute Prasauskienė, iš Čikagos Silvija Aleksūnienė, o iš Detroito Genutė Rudienė su vyru, Marytė Erlingienė su vyru, Onutė Abariene su vyru ir Juozas Orentas su žmona.

Šventė pradėta šv. Mišiomis Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Mišios buvo laikomos ankstyvą šeštadienio rytą. Jose dalyvavo gražus būrys buvusių narių. Meldėms už mirusius narius, kurių prisikaito ma 31 šv. Mišios aukojamos kiekvienais metais pirmą lapkričio mėn. savaitę.

Tolimesnei šventės eigai į Maironio Parką, Shrewsbury, Mass, nariai ir svečiai rinkosi 1 val. p.p. Įeinančius pasitiko Irena Markevičienė, prisigėdama baltą gvazdiką papuoštą aukso kaspinu. Dalyvavo abiejų parapijų kunigai: John Petruskas, Alfonsas Volungis ir Antanas Nockūnas. Buvo kvietas ir kun. Richardas Jakubauskas. Negalėdamas dalyvauti, sveikino visus šia proga.

Stalai papuošti aukso spalvos gėlių puokštėmis, kas tiko auksiniam jubiliejui ir rudens nuotakiai. Tai atlikta Annos Valinskienės rūpesčiu. Valius ir Ursulė Rozevičiai turi surinkę visus nuotraukus nuo „Ratelio“ įkūrimo iki paskutinio „penketuko“ pasirodymo. Jų dukra Ramunė jas visas skoningai išdėstė ant stalo. Elena Černienė rinko iškarpas iš laikraščių, rašančių apie „Ratelio“ veiklą; jos buvo padėtos visiems peržiūrėti. Ramunė, ne tik sutvarkė nuotraukas, bet perrašė į juostą „Ratelio“ išleisto plokštelės ir daug kitų dainų, kurių klausėms vaišindamiesi.

Pasivašinus užkandėliais, peržiūrėjus išdėstytas nuotraukas, pirmininkas V. Rozevičius (kurio rūpesčiu visas paminėjimas buvo ruošiamas) pakvietė visus sėstis prie stalo. Pasveikinęs narius ir svečius, kreipėsi St. Santvaro eileraščio žodžiais: „Mes gyvi sodo medžiai, gyvų šakų žiedai, Tėvynės tikrą meilę, Vilgim padangę dega, o priesaiką širdy, ne mums varge suglebiti, ne mums tremties dalia

skauditi“. Padėjo visiems už įdėtą darbą dainuojant, šokant, vaidinant, laiką ir lėšas aukojant Tėvynės labui. Maldą prieš vaišes sukalbėti pakvietė kun. A. Nockūnas.

„Ratelio“ išleistoje plokštelėje pirmoji giesmė yra „Tėve mūsų“. Ją grojant kvietė visus kartu giedoti. Kadangi švenčiamas „Ratelio“ gimtadienis, sugiedota „Ilgiausių metų“. Turėjom ir sukaktuvinį tortą, kurį perpjauti pakvietė pirmininkas „Ratelio“ choro narys Izabelė Žmuidzinienė ir Ursulė Rozevičienė.

Gardžiuojantis saldumynais ir kava, buvo tęsiama programą. V. Rozevičiaus pakviestas ilgiausiai pirmininku buvęs Kazys Adomavičius pasidžiaugė suruoštu paminėjimu. Pirmininė, kaip darniai visi dirbom. Jam vadovaujant buvo pasiektas veiklos viršūnė. Išleista plokštelė, ruoštos Užgavėnių vakarienos, gegužinės, išvažiavimai. Choras tapo pajėgus lėšų atžvilgiu, todėl galėjom skirti aukas geriems tikslams.

Nors spaudoje buvo plačiai aprašyta apie „Ratelio“ įkūrimą ir veiklą, E. Černienė suglaustai perskaitė choro nuiečių veiklos kelią. Pabaigai perskaitė visų Amžinybės iškeičusių narių vardus, pavardes ir paprašė susikaupti minutę juos prisiminti.

Švenčiama choro sukaktis, kaip nedauguoti. Mūsų solistas — mėgėjas V. Rozevičius, akompanuojant Olga Keršytėi, padainavo kelias dainas. Jis švenčių metu gana dažnai gieda solo bažnyčioje. Šv. Kazimiero parapijos vargonininkė Valinskienė, kuri su vyru Steve yra „Ratelio“ narė, sėdėjo prie pianino ir kvietė visus bendram dainavimui. Ji ir dainas tai progai paruošė — išspausdino. Edis Meilus, jr., atsinešė akordeoną, tad dainos nesiliovė skambėjusios.

Negalima sakyti, kad Worcesterio Meno mėgėjų ratelis yra užbaigęs savo veiklą, nes šv. Kazimiero parapijos chorą sudaro beveik visi buvę nariai. E.Č.

SUNNY HILLS, FL

„ANTROSIO
JAUNYSTĖS“ CHORO
POBŪVIS

Sekmadienį, 1999 m. lapkričio 21 d., šv. Teresės parapijos saleje įvyko tradicinis metinis „Antrosios jaunystės“ choro pobūvis. Kadangi mūsų telkinys, kurio trizėnkliu narių skaičiumi bent tuziną metų didžiavomės, yra sumenkęs iki pusimčio, pobūvio lėšų padengime su publika lygiomis dalyvavo ir patys rengėjai. Todėl galejome pasidžiaugti koncertu, gera vakariene su vynu, na, ir su muzika šokiams.

Publiką trumpu žodžiu pas-

Daugelyje Amerikos vietovių jau žiema, arba bent „priešžiemis“, bet Arizonoje tebevyrauja vasara, tad malonu prisiminti ir gegužinę, subūrusią Phoenix bei kitų artimesnių vietovių lietuvių smagiai pabendrauti, paboti šavųjų tarpe.

veikino vienas iš rengėjų, Alfonsas Velavičius, o invokacinę maldą sukalbėjo kun. Leonardas Musteikis.

Koncertinę programą pradėjo gražiabalsė Elena Žebertavičienė. Ji, naudodama savo balso įrašus į magnetinę juostą, dainavo dviem balsais, sopranu ir altu. Pirmoji, lengva, beveik visų publikos narių zinoma daina, buvo „Skriskit, balti balandžiai“, o antroji — „Atminties žiedai“ (muz. ir žodžiai Janinos Butnerienės). Publikai šiltai plojant, bisui sudainavo skautiškai skambantią dainą „Stovyklaujam“, kurią, Elenutės raginami, ne per drąsiai dainavome visi.

Antrąją programos dalį atliko mišrus choras, taigi „Antroji jaunystė“, vedamas muz. Genovaitės Beleckienės. Pradėjo ištrauka iš „Sound of Music“ operetės (su Aldonos Baugužienės solo); po to „Dainuokim, dainuokim“, „Jaunystė“ (muz. V. Vaitkevičiaus, žodž. S. Žilbino); „Gimtines dainas“, „Klajūnai“ (žodž. B. Brazdžionio); „Vasaros vakaras“ (žodž. ir muz. Petro Daugėvilo); „Tėvynės maršas“ (muz. ir žodž. Giedrės Gudauskienės). Ir vėl, publikai karštai prašant, pakartota ištrauka iš „Sound of Music“. Geras pasirinkimas! A. Baguzienė — ilgainiui slepta „pelėnė“ pradeda skleistis gražių sopranų!

Čia, ar kitam laikrašty, esu rašęs apie Petrą Papartį, kurio pirštai, lakstydamiesi akordeono klavišais, išsiskiria Šabanaukos ir kitų romansus, mus šokdinusius jaunystės metais. Po vakarienos, Petras grojo ir grojo! O daugelis mūsų, pamiršę visokias sąnarių negales ir deimantinį amžių, šokom ir šokom.

Su dviem tuzinais choristų, kai jie programą užbaigė, saleje buvom arti 70 asmenų. Tiek daug todėl, kad atėjo gal arti tuzinas kitataučių, mūsų choro gerbėjų.

Genovaitė Beleckienė, Elena Žebertavičienė, Aldona Baguzienė ir Viktorija Dediniene buvo apdovanotos gėlėmis. Nebemėnėsiu, kas kokį viešą žodį kalbėjo, nes visi tokių pobūvių „žodžiai“ labai panašūs: linkėjimai gyvuoti ir visada dainuoti.

20-TIES MINUČIŲ LB
SUSIRINKIMAS

Lygiai už savaitės nuo apra-

šyto koncerto, 1999 m. lapkričio 28 d., tuoj po lietuviškų pamaldų šv. Teresės bažnytytėje, susirinkome į parapijos salę. Čia septynerius metus vadovavusi Sunny Hills LB apyl. v-bai, Laima Savaitienė, pareiškė, kad toliau, kartu su vyru Jurgiu (kuris dėl ligos nedalyvavo), „amžinai valdybos nariais“ būti nebegali.

Teisybė, kad mūsų telkinys yra daug visokiomis ligomis sergančių. Bet tiesa ir tai, kad yra keliolika asmenų ir „sveikų, kaip ridikai“. Buvo tokių susirinkime (nuostabu: atėjo arti 30). Bet niekas nepasidavė kaip nors padėti gelbėti. Tik Alfonsas Velavičius, kuris praėity irgi keletą metų LB apylinkė vadovavo, pasiūlė „metinį“ susirinkimą atidėti iki 2000 m. sausio mėn. Jam ir paplojom. Istorią gavo pradžią... per 20 minučių.

Alfonsas Nakas

PUTNAM, CT

ŠILUVOS MARIJOS
ŠVENTĖ

Pirmasis šv. M. Marijos apsišventinimas Europoje, Lietuvos Šiluvos, įvyko 1608 m. (data pateikiama Lietuvių enciklopedijoje). Gana greitai po to Žemaitijoje ir visoje Lietuvoje plito šv. Marijos garbinimas, kurio nei Lietuvos okupacinių valdžių draudimai, net garbintojų persekiojimai, nei veike sustabdyti. Lietuvoje nustatyta, ta garbinimo šventė švėsta kas metai rugsėjo 8 d. Palaipsniui garbinimo dienos iš vienos dienos padaugintos ligi savaitės. Nepriklausomoje Lietuvoje, po Pirmo pasaulinio karo, tos šventės dienos buvo pridėta ir kiti minėjimai: Lietuvių tautos šventė ir vis plačiau sklindantis karaliaus Vytauto Didžiojo karūnavimo minėjimas (deja, neįvykęs).

Šiluvos Marijos garbinimą į platų pasaulį išnešė Lietuvos išeiviai, nes jie savo namuose, koplyčiose ir bažnyčiose tą šv. Marijos pagerimą vykdė, įtraukdami ir kitataučius.

Putname ir apylinkėje gyvenantieji lietuviai, ypač Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno seselės, tą tradicinę metinę šventę šiemet, rugsėjo 12 d. šventė vienuolyne.

Šventė pradėta vienuolyno koplyčioje išpažinčių klausymu ir 11 val. ryto šv. Mišiomis. Mišias koncelebravo kunigai: Antanas Diškevičius — vienuolyno kapelionas, Rapolas Krasauskas — Matulaicio slaugos namų kapelionas ir Juozas Grabys — gyvenąs Matulaicio namuose, vadovaujami kun. Diškevičiaus. Iškilmingų Mišių giesmės giedojo šventės susirinkusieji, vadovaujami seselės muzikės Teresės Mieczkowskii. Pamokslė kun. Diškevičius sakė, kad šv. Marija yra skirta ir apsiemusi būti žmonių globėja, jiems padėti gyvenimo sunkumuose ir laimingai pasiekti Amžinybę. Pagalba reiškiasi įvairiomis malonėmis, kurias Dievas teikia visiems žmonėms. Žmonės, tų malonių siekdami, gali jų daugiau išprašyti melddami Dievą, ypač

per šv. Mariją, jos prašymu Jėzų Kristų jas teikti. Žmogaus išdidumas ir galingesnio pikta valia gali tų malonių veikimą kliudyti, bet tai vyksta tik laikinai. Gilus tikėjimas ir nuolatinės maldos paruošia žmogų malones priimti ir jomis naudotis.

Po pamaldų, pietų metu vienuolyno Matulaicio saleje, vienuolijos išeivijoje vyresnioji seselė Paulė Savickaitė susirinkusius supažindino su sesele Veronika Beišyte, neseniai atvykusia iš Lietuvos. Ji yra ligonių slaugė, bet nori iš arti sužinoti apie visokeriopą vienuolyno seselių veiklą Amerikoje. Viešnia sveikinta visų plojimu ir jai pažadėta pagalba.

Po trumpos pertraukos dalyviai vėl susirinko koplyčioje konferencijai. Kun. A. Diškevičius vėl kalbėjo apie šv. Marijos globą ir rūpinimąsi žmonių gerove bei jų išganymu. Šv. Marijos užtarimas ir globa daug gali, nes turime nemažai šventųjų, kurie yra buvę niekadėjai ir nusidėjęliai, pvz.: šv. Augustinas. Šv. Marijos užtarimu nebuvo Lietuvoje sunaikinta katalikybė.

Vyko šv. Marijos pagerbimo ir maldų procesija. Kunigai ir šventės dalyviai pradėjo ją prie Šiluvos Marijos statulos, esančios prie išorinės koplyčios sienos ir einant prie kitų šv. Marijos statulų vienuolyno kieme, sodyboje ir vėl grįžtant prie pirmosios statulos. Dvi bažnytinės vėliavos, jose šv. Marijos atvaizdai, buvo nešamos procesininkų priekyje. Prie statulų buvo kalbama rožinio Garbingosios dalies viena paslaptis, o einant nuo vienos statulos prie kitos, giedota „Ave Marija“ giesmės posmai. Giesmėms garsiaikalbiu vadovavo muzikė Aldona Prapuolenytė.

Matulaicio slaugos namų Putname dalis gyventojų klausosi seselių giedojimo.

Šiluvos Marijos šventės, š.m. rugsėjo 12 d. vykusios Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno, Putname procesijos vadovai prie šv. M. Marijos statulos. Iš k.: R. Drazdauskas, kun. J. Grabys, kun. A. Diškevičius, kun. R. Krasauskas, muz. A. Prapuolenytė ir vienuolijos Amerikoje vyresnioji ses. Paulė Savickaitė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mafindami pašto išlaidas, pakvatinimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
(U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primarni absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

PAGALIAU IR LIETUVA

BRONTIUS NAINYS

„Lietuva turi daryti viską, ir mes tai darysime, kad Europos sąjungos plėtra neužtruktų dėl mūsų pačių kaltės“, — Helsinkyje spaudos atstovams džiugiai aiškino prezidentas Valdas Adamkus, gavęs oficialų kvietimą deryboms dėl Lietuvos įstojimo į Europos sąjungą (ES). „Lietuva pagaliau triumfoja“, — skelbia „Kauno diena“. Kaip ir visada, tokias Lietuvai svarbias žinias skubiai praneša ir plačiai aprašo didžiausias dienraštis „Lietuvos rytas“. Aišku, kad šis įvykis bus pagrindinė šių poros prieškalėdinių savaitės tema, ir, be abejo, bus vertinamas teigiamai. O kaip kitaip ir gali būti — tiek ilgai laukus ir derėjus, tokia laiminga vieno politinio siekio pradžia.

Žiniasklaidos žiniomis, tai galėjo įvykti tik Europos sąjungos nariams išsivadavus iš porą metų trukusių prietaravimų ir gerokai pakeitus kai kuriuos požiūrius apie naujų narių priėmimą. Kartu su Lietuva derybomis buvo pakviestos dar ir kitos penkios, ES narystės siekiančios, Europos valstybės — Bulgarija, Latvija, Malta, Rumunija ir Slovakija. Kartu su ankstesniais pakviestomis — Čekija, Estija, Kipras, Lenkija, Slovėnija, Vengrija — dėl ES narystės tuo pačiu laiku deryboms dvylika patenkinčių Europos valstybių.

Visi deryboms reikiami dokumentai Lietuvai bus įteikti vasario ar kovo mėnesiais, ir tik tada deryboms galės prasidėti. Vos tik iš Helsinkio grįžė, prezidentas Adamkus su Užsienio reikalų ministerija pradėjo tartis dėl derybų komisijos pirmininko paskyrimo ir komisijos sudarymo. Adamkus pranašiskai teigia, kad deryboms baigsis 2002 metais, priėmimas įvyksias apie 2005-2007 metus. Tai būtų džiugios žinios, nors ir jomis pasikliaujant, kelias į narystę Lietuvai gali pasibaigti tik po aštuonerių metų. Ir tai jau būtų įstojimo „greitkelis“.

Tačiau ir po to laimėjimo Lietuvos kelias į ES narystę ne visiems atrodė tik rožėmis klotas. Nors aplamai narystei pritariančių Lietuvoje yra apie 56,8 nuos., o euroskeptikų — tik apie 17 nuos., tačiau daugiau Lietuvos žmonių (31 nuos.) norėtų įstojimo eiga sulėtinti, nes Lietuva narystei dar nėra pasiruošusi. Tik 30 nuos. norėtų greitesnio įstojimo. „Lietuvos rytas“ siūlo ilgesnį kelią dėl Lietuvos ekonominių priežasčių ir dėl baimės

iklimpti į kokias nors teises, o gal ir į tas pačias ekonomines bėdas, kuriomis graso ir su „Williams“ neapgalvotai pasirašyta sutartis. Žinovai teigia, kad derybų komisijai reikės išstudijuoti tūkstančius puslapių įvairiausių ES reikalavimų apie būsimų narių ekonominę, finansinę, politinę ypač žmogaus teisių, ekologinę padėtį ir patarti Lietuvos valdžiai, kaip prie jų prisitaikyti, o negalint prisitaikyti, bandyti reikalavimus švelninti pagal Lietuvos galimybes. Kiek Lietuvoje rasis specialistų, sugebantių tokius klausimus svarstyti? Be to, ar jau visiškai aišku dėl ko reikės deryboms? Helsinkyje susirinkę ES narių atstovai derybų padėtį dar pasunkino, nutarė maitinti ES kariuomenę, apie 50,000-60,000 vyrų pajėgumo. Jai veikti reikės dar glėbį susitarimų paruošti. Todel paskiausias apklausos rodo, kad tik 15 nuos. Lietuvos žmonių pasisako už greitesnį kelią, o 11 nuos., įstojimo datą siūlo nukelti į 2020-tuosius metus.

Apie tai klausinėjamas, Adamkus teigė, kad atsargių jų nuomonės pasikeis, kai bus išaiškinta narystės tikslas ir nauda. Gerai, bet kažin, ar tai ne per sunkus uždavinys tuos tūkstančius ES įstatymų kaip ant delno iškloti. Be to, savo tiesias bandys įrodinėti ir skeptiškoji bei svyruojančios pusės. O jų irgi nemažai. Labai įdomiai ir gana skirtingai į Lietuvos narystę Europos sąjungoje žvelgia „Kauno diena“. Iki šiol mes „žinojome“, kad Europos sąjunga naudinga, todėl ir reikalinga, tik mums — Lietuvai. „Kauno dienoje“ 1999 lapkričio 25 d., įtarkim — neblogai susipatinę su Europos sąjunga bei jos tikslais, Algirdas Bozys keičia klausimą, ar Europos sąjunga Lietuvai negali būti reikalinga daugiau negu Lietuvai Europos sąjunga? Ilgame savo rašinyje Lietuvos narystės svarbą vertinti, kaip pavyzdį jis pasitelkia Vokietiją, kuri, taip pat kaip ir Lietuva, neturėdama nė gausių žemės turto, nė per daug derlingos žemės, nei gausių turistų ir būdama tiršta apgyventa, yra pasiekusi vos ne aukščiausios pasaulioje ekonominės gerovės. Jos bendras vidaus produktas (BVP) kiekvienam gyventojui siekia 30,000 JAV dolerių ir yra vienas iš aukščiausių pasaulioje. Bozys tvirtina, kad tokią gerovę Vokietijoje sukūrė tik jos pramonės darbininkai bei

Kernave, iškritus pirmajam sniegui — vaizdas nuo piliakalnio. Nuotr. J. Vitkūno

tarnautojai, jų darbo rankos ir intelektai. Ji, turėdama labai mažai savo žaliavų, visgi pasigamina viską, ko tik jai reikia ir dar gausybę savo gaminių parduoda pasauliui. Už tat vokiečių užimtumas, uždariai ir atsiskaitymai su valstybe (mokesčiais) labai dideli. O visa tai jai leidžia padaryti jos uostai, modernus prekybos laivynas ir pigūs vandens keliai į visas pasaulio šalis, parduodančias jai žaliavas ir perkancias gaminius. Vokietijos uostai Vokietijai taip pat padeda ir prekių pervežimui sauskeliais, ir prie jūros neprieinančias Europos šalis, o dabar ir į naujas rytų kraštų laisvas valstybes, kuriose rinkos ieško visos modernios pasaulis — ir gaminių parduoti, ir žaliavas pirkti. Ši galimybė Vokietijai leidžia nurungti kitus Šiaurės jūros valstybių uostus, net patį didžiausią pasaulio Rotterdamo uostą. Visa tai Vokietijai nori išlaikyti ir apsaugoti. Europos sąjunga narių įsipareigojimai tokias varžybas kaip tik ir derina. Prie tokių „suderintų“ reikalavimų turi taikytis ir tais uostais norintys pasinaudoti ne Europos valstybės, išskaituojant ir tokias pasaulines rinkos didžiūnes, kaip JAV ir Japonija. Be abejo, šios ir kitos pasaulio valstybės, norintios su Europos ir ypač Rytų kraštais prekiauti, nelabai nori būti varžomos, aišku, brangiau kainuojančių suderintų susitarimų ir dairosi kitų išiečių. Europos sąjungos narėms rūpi, kaip viena iš tokių išiečių netaptų kol kas nepriklausomas, ne kokias bendrais susitarimais nesurūštas Klaipėdos uostas. Visi kiti į Šiaurę nuo Klaipėdos esantieji uostai žiemą užšala, nuo jo į pietus esantys — priklauso Europos sąjungai, bendrais susitarimais nustatančiais kainas bei

taisvyles kitoms valstybėms. Šiandien dėl daugelio priežasčių, tarp kurių yra ir Lietuvos valstybės įstojimo bei jų tarnautojų nesugebėjimas, aplaidumas, sukčiavimas, neišvystytas Klaipėdos uostas ES uostams rimtas varžovas būti negali. Tačiau, jeigu jis, sakykim, tų pačių JAV bei Japonijos pagalbos, investicijomis, o gal net ir dovanotu kapitalu, būtų išvystytas, sumodernintas, o taip pat sumoderninti nuo jų ir rytus einantieji geležinkeliai bei greitkeliai, nepriklausoma likusi Klaipėda galėtų būti gilus randas ES narių ekonominiams ryšiams su Rytų kraštais. O kaip tada ekonomikai stiprėtų pati Lietuva, pelyndamasi iš uosto, pervežimų mokesčių, pigiausių vandens kelių atsigabendama žaliavų iš Pietų Amerikos, Afrikos, Azijos ir nugarbendama ten savo gaminius parduoti. Ar Europos sąjunga tai norėtų leisti?

Žinoma, vargu ar tokie samprotavimai dabar galėtų tapti tikrove. Ar Japonija, JAV, Taivanas, Kanada, Australija sutiktų tokį Lietuvos užmojų paremti? Tokių užmojų Algirdo Bozio rašinyje yra, nors tų siekių Lietuvai tiesiogiai jis nesiūlo. Bet aiškiai jo noras atkreipti į tai derybininkų dėmesį, kad jie suvoktų, jog ne tik Lietuvai reikia Europos sąjungos, bet Europos sąjungai reikia ir Lietuvos. Kad Lietuvos pozicijos Europos sąjungoje būtų tokios, kaip ir pagrindinių jos narių, kad visokie humanitariniai ir politiniai dalykai eitų savo keliu, o ekonomika — savo. Jo samprotavimu, tik tada Lietuva taptų visaverčiu Europos sąjungos nare, o ne jos užkampio valstybe. Samprotavimai teisingi. Be to, iš savo pusės derybininkams siūlyčiau didelį dėmesį kreipti ir į Iga-

linos atominės jėgainės klausimą. Žinoma, žmonių saugumas bei sveikata čia būtų ir pagrindinis, ir lemiantis veiksnys. Bet ar primygtinai siūlančiai ją uždaryti ES tai pirmiausia rūpi? Kažin kokią vaidmenį vaidina čia pigiai gaminama ir pigiai parduodama elektros energija? Ar su Rytų kraštais elektros energija norintoms prekiauti ES narėms tokios naujos varžovės reikia?

PASMERKTA TURĖTI PASTOVŲ LITA

Tuo išitinkęs Lietuvos Banko politikos departamento direktorius ekonomikos daktaras Gitanas Nausėda. „Lietuvos rytui“ jis tvirtino, kad mūsų pinigų sistema net finansų krizės atveju leistų išlaikyti pastovų litą. Tačiau bankininkas nesiima tvirtinti, kad tai nebūtų pernelyg didelė prabanga Lietuvai.

Finansų krizei įveikti, pasak G. Nausėdos, vyriausybė jau žengė pirmąjį žingsnį — sustabdė rublinių indelių atkūrimo programą. Kitas žingsnis — dabar svarstomas kitų metų valstybės biudžetas, kuriame, bankininko nuomone, turi būti sumažintos išlaidos. Pasak jo, šis svarstymas išeis į naudą, jeigu bus aiškiai pasakyta, kad neliečiamą biudžeto straipsnį nėra, o yra aiškus vyriausybės pirmumas — ekonomikos pastovumas.

Kiti būtini žingsniai — mokesčių sistemos, jei ne radikali reforma, tai bent administravimo pertvarkymas. Taip pat būtina išlaikyti pastovų lito kursą ir pasirašyti kiek galima geresnę sutartį su Tarytutiniu valiutos fondu.

R.J.

Danutė Bindokienė

O kada bus atsilyginta lietuviams?

Gruodžio 15 d. pagaliau užsibaigė ilgai užsitęsusių derybų su Vokietija ir ji sutiko nacių laikų priverstinio darbo vergams išmokėti kompensacijas, sudarancias 5 milijardų dolerių sumą. Žinoma, didžioji to atlyginimo dalis teksianti žydams, tačiau tikimasi, kad šį tą gaus ir kitų tautybių asmenys, prievarta įjungti į „Trečiojo Reicho kūrimą“.

Nelengva net ir turtingai valstybei atsakyti tokios sumos, nors šiuo atveju tai ne vien pinigai, o taip pat prisipažinimas, kad Vokietijos istorijoje yra juoda dėmė. Visų pirma daugeliui, anuomet kentėjusiems nacių vergų stovyklose, vargusių karo pramonės gamyklose ir kitur prie pačių sunkiausių, pavojingiausių, neįvairiausių darbų, tai yra ir moralinis atlyginimas.

Vis tik didžiausias nuopelnas dėl šio susitarimo, priklausos žydams. Nors jų nesi- liaujantis reikalavimas, kad būtų nubausti nusikaltėliai, atsakingi už masinius jų tautiečių žudymus nacių viešpatavimo laikais, kartais yra įkyrus ir žalingas nekultiesiems, tytiomis ar per klaidą apkaltintiems tais baisiais darbais, tačiau siekimas „teisybės“ yra pagrįstas. Iš jo galėtų pasimokyti ir lietuviai, kurie pernelyg lengvai „atsuka antrąjį skruostą“ savo skriaudėjams ir verčiau rieja tarpusavyje, negu vieningai reikalauja atlyginti skriaudas.

Susitarimas dėl kompensacijų galbūt gražiau atrodė papiuose, kaip tikrovėje. Kol — ir jeigu — nuskriaustieji gaus bet kokią atlyginimą, dar praeis nemažai laiko, o daug jų gali to atlyginimo ir nesulaukti, nes visi jau yra gerokai senstėję.

Derybų eiga buvo ilga ir aštri. Daug pasidarbavo abiejų pusių advokatai bei įvairūs teisiniai patarėjai. Tikėtasi, kad Vokietija paklos apie 20 milijardų markių, bet dabar buvusiųjų darbo vergų teisių gynėjai su sprendimu sutinka ir jaučiasi juo patenkinti. Tiesa, nemaža dalis kitataučių, dirbusių Vokietijoje priverstiniis darbus Antrojo pasaulinio karo metu, jau kuris laikas gauna pensijas iš vokiečių valdžios. Minėtosios kompensacijos yra atskira atlyginimo šaka.

Kiek nuostolių Lietuva ir lietuviai patyrė vokiečių okupacijos metais — tiek žmonės, tiek įvairiu turtu —

yra daug kartų apskaičiuota ir paminėta. Tie apskaičiavimai buvo atliekami ir sovietų okupacijos dešimtmečiais, nes kaltinti nacių už visokeriopą lietuvių tautos naikinimą niekas nedarė, net skatino. Kas kita su sovietų padarytais nuostoliais. Jie ne tik neatlyginami, bet kažkaip užtušojami, aplink šią temą vaikstoma galais pirštu, tarytum vis dar bijomasi „sekančių akių ir ausų“.

O gal priežastis visai kita? Galbūt mes, užsienio lietuviai, tik naiviai mėginame save įtikinti, kad komunizmas miręs ir palaidotas? Nors jo antkapio dar niekur nematėme, bet jo liekanos — paminklai — visiškai neišnykę. (Tik prisiminkime Džukijoje Gruto mišką-parką.) Kažkada genialus Anglijos dramaturgas Šekspyras rašė, kad „rožė, nepaisant kokių vardu pavadinta, vis tiek skaniai kvėpės“. Tuo pačiu galima sakyti, kad „komunizmas, bet kokių kitu vardu pasivadinęs, turi tą patį tvaiką...“ Ar dėl to niekur, ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Rytų bei Vidurio Europos valstybėse, prieš maždaug dešimtmetį išsprūdusioje į laisvės šviesą, iki šiol neiškeltos Maskvai nuostolių atlyginimo ieškiniai bylos, nesuruoti tarptautiniai teismai, kurie griežtai ir visiems laikams pasmerktų kruvinąjo komunizmo darbus?

Maskva nuolat tvirtina, kad Rusija nėra Sovietų Sąjunga. Kai sovietų imperija žlugo, pranyko ir bet kokia teisė ieškoti teisybės, tad kam reikia „spardyti negyvą arklį“? Demokratinė Rusija jau nėra atsakinga už Sovietų Sąjungos padarytas skriaudas tautoms, žmonėms, tad iš jos reikalaui bet kokią atlyginimą taip pat nedera.

Jeigu su tuo ir galėtume iš esmės sutikti, tai vis tik viešas ir tvirtas komunistinės sistemos pasmerkimas būtinas. Be to, kodėl nepasinaudoti žydų tautos pavyzdžiu ir nepatraukti atsakaitomybės žmones, taip uoliai vykdžiusius raudonojo režimo įsakymus? Juk savi tautiečiai, kaip skaitome gausiuose bolševikmečio aukų atsiminimuose ir to laiko istorinių tyrinėjimų puslapiuose, dažnai buvo žiauresni ir „uolesni“ už svertimusius okupantus. Daug jų dar begyvena — ir gyvena geriau, negu jų buvusios aukos.

LIJUNDRA

PETRAS DIRGĖLA

Iš „Vilties pilnujų“ knygos
GYVENIMO INTRIGA

Nr.4

(Tęsinys)

Nesakome, kad karalius yra vieno mažuma, nesakome, kad karalius yra visų dauguma. Kalbame, kad karaliaus karūna mums patinka. Apsidairyk. Mudu atsiderėjus rūsų. Aš tau perduodu katedrą pagal visus papročius: apsiavęs tik sandalais, apsilvilkęs tik naktiniais marškiniais — beveik plikas. Tačiau prie šių durų aš stoviu sutrikęs. Už šių durų yra palaiškai. Aš nežinau, pagal kokius papročius tau juos perduoti.

Mudu valandėlę stovėjome tylėdami. Man pasirodė, kad eksarkivyskupas Vilhelmas verkia. Tačiau rūsų buvo per daug tamsu, kad neabejodamas tai paliudyčiau, juo labiau, kad Gracijus prašneko vėl ramiai sau klejantiu balsu:

— Žora nebuvo doras žmogus. Jis gyveno su Sara. Sarai buvo trylika metų. Baidalovai labai norėjo susigiminiuoti su Krasnovais, Nenaševais, Perais ir Epšteiniais. Mes, mirk gyvenk, privalejom Sarą ir Žorą išskirti. Skyrėme kelis mėnesius, tačiau kai tik pamanydavom, kad jau išskyrėm, sekliai juos vėl užklūpdavo lovoj. Galiausiai aš sutuokiau su Žora savo dukterėčią Fridriką. Aš nusikaltau. Pirmiausia dingio Žora. Pasakui iš tuščio buvimo sukiubio ir nebeatsikėlė Fridrika, jaiėjo tik trisdešimt pirmi. Krasnovų dukterė Halina

liko našlaitė. Jos globoti į tyrus atėjo Elzbieta Grygienė. Staiga ji dingio. Labai supykę jos šeimininkas. Atvaziavo ir ėmė kasti Arkivyskupo kalvą, pradėjęs nuo pakalnės. Elzbieta palaukus rado dviejų metrų gylį, suvyniotus į neperšlampamą audinį. Velionės veidas buvo baltas, gražus, kaštoniniai vešlos plaukai žvilgėjo. Kai turėsi laiko už ją pasimelsti, išvyniok iš audinio — pasijusi esąs šalia mirusio angelo. Mano įpėdini, aš suprantu, palaiškai tau nereikalingi. Jokie papročiai neįpareigoja tavęs jų iš manęs perimti. Aš ketinau išsiųsti palaiokus į Nykuvą, manęs tai neapsunkintų. Tačiau kaip tai atrodytų? Nykuvos aš valdyčiau ir prižiūrėčiau mažą sodelį... Aš nebeturėsiu jokios valdžios! Žmogui, nebeturinčiam valdžios, saugoti palaiokus pavojinga. Norėjau, kad palaiokus pasiimtų šeimininkas. Pasiuntiau į Maskvą pasiuntinius. Šeimininko pasiuntiniai nerado nei Maskvoj, nei Vilniuj, nei Viloj prie marių. Niekas nė dabar nežino, kur jis.

— O kas jis, tas šeimininkas?

— Ardajavas, ketvirtas, tuojau po Kaganovičiaus, kruvinasis senis.

— Ardajavas! — sušukau aš. — Per uraganą jį nušovė Vorunę.

— Taip ir maniau, — tarė Urbšys. — Jis neatsiuntė man jokio nurodymo, ką daryti su šiais palaiokais.

— Jūsų šventenybe, per uraganą pagrobė Simoną Grygą... Mudu stovime prie motinos palaiukų...

— Ne ne, — papurtė galvą Gracijus Urbšys, — jie neplanuoja jo užmušti.

— Jūsų šventenybe, esu apstulbęs — jūs kalbate taip, tarytum būtumėt penktasis.

— Penktasis? — Urbšys nusišypsojo skaudžia šypsena. — O šeštasis — kas? Mano įpėdini, pakalbėkim vertiau apie likimą. Manau, kad mudu nebe daug progų apie jį pašneketi turėsime...

— Šventoji didenybė, jeigu likimais jūs vadinate kruvinuosius... — ir dabar Urbšys pirmą kartą mane pertraukė:

— Jaunasis mano drauge, likimas yra daugiau nei tūkstantis kruvinųjų. Aš nesiteirauju, ar esi sveikas, ar pajėgsi eiti mano pareigas. Tu nesiteirauk, ar gili duobė kapui aš išsikasiau savo sodely. Išieikime iš čia. Gerai. Sustokim. Dabar žiūrėk man į akis. Dabar žiūrėkim vienas antram į akis, kad geriau suprastume, kas mudviejų laukia.

KETVIRTAS SKYRIUS

Žmogus, vardu Zosimas, užmiršta rūpesčius prie gėlių vazono, kuriame palaidotas jautis. Jeigu turite gerą atmintį, pasistenkite ją sugadinti

Kulikovo žmonės Grygą, apmautą burbulinim kelnikėm, išodino į traukinį. Aš įlipau į kitą vagoną, kai traukinys pajudėjo. Iššokau iš vagono, kai traukinys dar nebuvo sustojęs.

Tuščią peroną gaubė prieblanda, į gatvės vedė tamsių šešėlių dryžiai, geri tais atvejais, kai prireikia sprukti, gelbstint kailį. Prie sienos prikaltas blerbe garsiakalbis, traškęs muzika. „Daina apie Raudonąsias lušis“ stoties aikštėj motociklas ratu vėžiojo meš-

ką, stovintį priekaboj, meškai po kaklu buvo parišta lentelė „Baltarusijos stotis“ (taip pavadinta viena geležinkelio stotis Maskvoje).

Iš vagonų ėmė lipti kiti keleiviai. Baigiau rėkognoskuotę. Užsikimšau burną kareiviška pilote, kad trūkčiau oro. Stoties pastatas ištirpo prieblandoje, išnyko iš akių meška, nebegirdėjau muzikos, o vejas pagavo labai garsiai kaupti, šito nebuvau numatęs, kritau kniūbščias ant perono ir valandėlę laukiau, ar nepasidės dar kokie nors nenumatyti įvykiai. Susiemiau galvą. Užspaudžiau ausis. Dabar jau ir vėjo kaukimas tapo tylus. Gulėjau ir bučiavau šlapią asfaltą tris minutes. Paskui išgirdau žingsnius — retus, neritmiškus, pamaniaus: invalido arba girtito. Balsas man įsakė: — Pulkininke, stokis!

Štobo viršininkas Lavrentijus Kulikovas planą paruošė tobulai. „Kai tu bučiuoji gimtąjį šlakio betoną, žmonės tave aplenkis dideliu ratu. Prieš Grygą“. Vyriškis, kuris prie manęs priėjo, buvo Simonas Grygas! Aš atsistojau. Grygas buvo sumuštas tiek, kiek reikia, kad „atitiktų standartą“. Apvilktas burbulinim kelnikėm. Apvilktas delija, durtiniu, apsiaustu. Paprašė, kad palydėčiau jį namo. Atrodė labai susikrimęs. Aš išsitraukiau iš burnos pilotę ir pradėjau pasakoti savo kraupų likimą. Aštuoniolikos metų išėjau į kariuomenę. Mirė tėvas, mirė motina, likau našlaitis, sužadėtinė ištekėjo už kito, o aš vis tarnavau kariuomenėje. Kariuomenė man atstojo ir tėvą, ir motiną, ir sužadėtinę. Ir štai šia kariuomenę, kadaise nugalėjusią Vokietiją, pardundino į Maskvą, tarytum pralaimėjusią. (Bus daugiau)

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvių organizacijų bendradarbiavimo konferencija

Mano prašymas būtų, kad, rengiant tokias plačias konferencijas, kvietimai ir programos būtų pasiūstos bent prieš mėnesį. Kitu atveju konferencijos pasisekimas ir išlaidos gali būti nepateisinamos.

Lietuvių fondo padėtis yra labai gera. 1960 metais mano iškelta fondo idėja sekla krito į gerą dirvą. Užsibrezto aukšto tikslas — lietuvių ir Lietuva — taip pat pasisventusių organizatorių, žiniasklaidos ir idealistų aukotųjų deka, šiandien turime milžinišką finansinę įgalinimą lietuvių veiklos darbams išvijoje, su šokia tokia parama Lietuvai.

Šių metų spalio mėnesio pabaigoje Lietuvių fondo finansinis stovis buvo pavydingas. Iš viso fondo nariai yra suaukoję 9.7 milijonų dolerių.

Dar šiais metais bus įjungti du palikimai, — tai gruodžio mėn. gale turėtų būti fonde daugiau kaip 10 milijonų dol.

Šis LF pagrindinis kapitalas yra gerai investuotas, — todėl apskaičiuojama 4 mln. dol. procentu. Šalia to fondas dar turi nekilnojamą turtą: namus Berlyne, Wisconsin valstijoje ūkį ir kitas žemes sklypus. Jeigu šis turtas būtų pardu-

tas, fondo pagrindinis kapitalas siektų apie 15 mln. dolerių.

LF turi labai didelį pasitikejimą lietuvių visuomenėje, todėl į fondą suplaukia daug palikimų, kurių bendra suma yra daugiau kaip 4 mln. dol.

Turime džiaugtis ir didžiuliu, kad lietuviškojo švietimo, kultūros ir jaunimo darbus fondas gali dosniai remti. Per savo 37 metų gyvavimo laikotarpį, fondas lietuviškai veiklai yra paskyręs per 7 milijonus dol. (išskaičius per vieną milijoną dol. vienkartinę dovaną Lietuvai).

Kaip žinote, 1999 metais LF Pelnos skirstymo komisija išdalinė 907.824 dol. įvairiems projektams ir stipendijoms. Tikimės, kad ta suma, kaip įprasta, kasmet didės. Fondo vadovybė yra užsibrezusi siekti, kad kuo greičiau gautume kasmet skirti po vieną milijoną dol. lietuviškai veiklai. Lietuvių išlaikymo darbų šienapjūtė išvijoje labai didelė. Reikia prijaunkinti vis daugiau idealistų — darbuotojų, kuriuos LF nuosirdžiai ir veiksmingai remia dabar ir ateityje.

Dr. Antanas Razma

Lietuvių fondo tarybos pirm. adv. Algirdas Ostis (kairėje) ir LF Pelnos skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma.

NE TUŠČIOS „TUŠČIOS PASTANGOS“

Prieš kelis metus naujų ateivių banga Clevelande įsteigė „Giją“, kultūrinės veiklos organizaciją, kuri propaguoja naujausias meno apraiškas, kviečia menininkus iš Lietuvos, kaip iš Kauno nesenai atvykusį „Kamertoną“

laikraštyje minėti, tačiau tie barščiai buvo viena iš aktualiųjų pasikalbėjimo temų. Pietų metu sveikinimo žodžius tarė lietuvių organizacijos atstovai. XX šaulių rinktinės atstovas Simonaitis, be kita ko, pasakė: „Jūs amerikiečiai turite dangų siekiančius dangoraižius, o mes taip pat dangų siekiančių lietuvių meilę“. DULR atstovas Valaitis pabrėžė, jog jo atstovaujamos organizacijos tikslas yra padėti visiems užsienyje gyvenantiems lietuviams. Jis taip pat pasidžiaugė valstybės aparate dirbančiais amerikiečiais, kurie, jo žodžiais, sėkmingai padeda tvarkyti Lietuvos valstybę.

Atgimusi Lietuvoje vėl lankosi Amerikos lietuviai. Ilgokai Amerikoje gyvenęs lietuvis (Valdas Adamkus) buvo išrinktas respublikos prezidentu. Keliolika Amerikos lietuvių užima atsakingas vietas valdžios viršūnėse. Kiti reikšmingi privatuose sektoriuose. Amerikos lietuviai dalyvauja Lietuvoje rengiamose sporto, dainų, šokių šventėse ir t.t. Iš tebestovi mano akys...

Dar daug papasakojo graudžių atsiminimų brolių amerikiečiai, kol išlipome į Lietuvos krantą. Pagaliau „Perkūnas“ sustojo prie muitinės, kurioje buvo atlikti formalumai. Po to amerikiečiai buvo nuvežti į „Viktorijos“ viesbutį, kur DULR (Draugija užsienio lietuviams remti) iškelė pietus. Pietums buvo pagaminti lietuviški barščiai. Mano kaimynė pareiškė, kad jau vien tik barščiai primena jai lietuvišką kaimą ir šiandien, po 27 metų, atrodo, kad ji visą laiką Lietuvoje gyveno. Gal mums tie barščiai atrodo toks menkinėkis, apie kuriuos neverta

chorą ar plačiai ir labai sėkmingai Amerikoje gastroliavusių „Lėles teatrą“. „Gijos“ kvietimu š.m. gruodžio 4 dienomis vakare Dievo Motinos Parapijos salėje iš Čikagos atvykęs „Žaltvykslės“ teatras suvaidino Petro Vaičiūno keturių veiksmų komediją „Tuščios pastangos“. Komedijos autorius yra vienas, daugiausia teatro veiklų sukūrusių, Lietuvos literatūroje. Komedija „Tuščios pastangos“ pirmą kartą buvo suvaidinta 1926 metais Kauno valstybiniame teatre, vėliau išstas spausdinta „Lietuvos aido“ ir išleista atskiru leidiniu.

Prieš atitraukiant uždangą, „Gijos“ valdybos narė Onutė Puckoriūtė trumpai pasveikino publiką ir paaiškino „Žaltvykslės“ prasmę, kurios dauguma nežinojo. Pasirodo, kad tai laukuose, daugiausia virš baltų klaidžiojanti liepsnelė — fosforo švieselė. Nėra aišku, kodėl buvo parinktas toks keistas vardas naujam teatro kolektyvui, tačiau iš tikro nėra lengva sugalvoti originalų pavadinimą, nemėgdijant jau prigyusių chorų bei kitų meno grupių vardų.

Atitraukus uždangą, buvo malonu matyti vykusiai dejuojantį kaimo seklyčią, vėliau gan patrauklų miestietišką „saloną“. Vertinant patį spektaklį, deja, tenka atvirai pripažinti, kad jis vietomis gerojai išstas ir nuobodokas, tačiau visa tai „išpildo“ nepaprastai puiki vaidyba ir režisūra. Nuo žavių ir puikių savo vaidmenis atlikusių aktorių, jų tarpe pažymėtina Giedrė bei Barborytė, jų domiuojančios motinos, įdomūs ir patrauklūs nors ir ne labai ištikimi vyrai, juokingai ir originaliai nugrimuota „Kipšė“ ir dr. režisierės Audrės Budrytės neabejotiną talentą. Tiek scenos dekoravimas, tiek aktorių judesiai, mimika bei balso kaitaliojimai buvo ir patrauklūs, ir natūralūs, ir įtikinantys.

Vaidinimui pasibaigus, visi buvo pakviesti į populiarią Clevelando Lietuvių namų „Gintaro“ restoraną, kuriame buvo paruoštos vaišės ir sudaryta puiki progą susipažinti su režisierė bei aktorais.

Reikia tikėtis, kad nesenai įsisteigęs „Žaltvykslės“ teatras mus dažniau lankys su dramų, tragedijų ar komedijų pastatymais, tačiau patartina parinkti moderniam žiūrovui kiek įdomesnius scenos veikalus. Tai ne priekaištas, tik pasiūlymas, nes šių dienų publika yra išlepinta, nori veiksmo įtampos, turinio įvairovės, smalsumą išsukiančios intrigos. Tačiau buvo nepaprastai malonu matyti naują ir labai talentingą scenos prieaugį, gerėtis puikia režisūra ir scenos dekoravimu. Lietuvių visuomenės pasiilgta ir pasigenda tokių pramogų, vertina ir mėgsta teatrą, laukia naujų pastatymų.

Tenka „Gijai“ padėkoti už „Žaltvykslės“ iškvietimą, o teatro kolektyvui pareikšti padėką ir palinkėti sėkmės tolimesniame darbe.

Aurelija M. Balašaitienė

• Kaunas. Lapkričio 17 d. Pal. J. Matulaitis namų salėje su susirinkusiais parapijiečiais kun. prof. K. Trimakas dalijosi mintimis tema „Religija — jaunimo šviesa ir stiprybė“. Pasak prelegento, susitikimai su jaunimu dėstant aukštosios mokyklose bei Kauno kunigų seminarijoje paskatino jį surinkti medžiagą apie jaunų žmonių religinius išgyvenimus, kurie padėjo įveikti įvairius kritinius gyvenimo momentus — ligą, nelaimingą meilę, blogus santykius su tėvais ir draugais, ir t.t. Šie išgyvenimai — tai naujų kunigų K. Trimako studijos „Jaunimas, patirtis ir įžvalgos“ (numatoma išleisti dvi knygos) metmenys.

Lietuva, 1999 m. gruodžio mėn.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJŪDŽIO VALDYBA IR LIETUVOS PARTIZANAI SIUNČIA SVEIKINIMUS

Kas Laisvę, kaip varpus į dangaus bokštus kelia,
To nieks nepavergs! Tautos nenugalės,
Kuri į Dievą tiki ir aukotis gali,
Išlydžius laisvės varpą iš pačios širdies.
Kęstutis Genys

Gerbiamas Lietuvos Partizanų globos fondo pirmininke Leonai Maskaliūnai, gerb. L.P.G. Fondo valdybos nariai: Marija Remienė, Birutė Jasaitienė, Povilai Vaičekauskai, Antanai Paužuoli; atstovai — Antanai Dundzila, Albertai Vaitaitis ir Jonai Matulaitis bei visi broliai ir sesės, mus remiantys savo aukomis, Lietuvos partizanų vardu nuoširdžiausiai dėkojame. Sveikiname Jus visus su šv. Kalėdų — Kristaus užgimimo švente, taip pat su artėjančiais 2000-aisiais metais! Tegul rūpesčiai ir negandos aplenkia Jūsų namus. Laimingų ir džiaugsmingų švenčių!

L.L.K.S. pirmininkas Jonas Čeponis
L.L.K.S. štabo viršininkas Vytautas Balsys

S K E L B I M A I

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukstas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

House Cleaners Needed
teams of 2: 2 women or man &
woman teams; must have own car; all
supplies given by company; work
Monday-Saturday 7 am-5 pm; 1
person must speak English; make
\$80-\$100 per person per day; 1 day
training; come today and start
tomorrow. 315 W. Irving Park Rd.,
Bensenville, IL. 630-595-2843.

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite sėst už vairo šiandien!
(630) 207-2748

Išnuomojamas 4 kamb. 2
miegamųjų ir virtuvės butas.
Prie gero susisiekimo.
Tel. 773-471-4263.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
Tel. (773) 584-8855
home (708) 425-2160
pager (708) 386-8915

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas vertai
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KIMECK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai
patars. Įkainavimas vertai.

Prie Kedzie ir 66-tos g-vės
išnuomojamas
3 kambarių butas, \$390.
Tel. 708-425-7160.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-8824

MIELI PASAULIO
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
ŠEIMOS NARIAI,
BRANGŪS TĖVYNĖS
LIETUVOS SESĖS IR BROLIAI!

*Sužibus pirmajai Kūčių vakaro žvaigždei, tradicinių
Kūčių apeigų paplotėlis tejungia visą
Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.*

*Sveikiname po platusį pasaulį pasklidusius lietuvius šv.
Kalėdų proga, linkėdami sėkmės ir ištermės Naujuosiuose
metuose, saugant gyvą lietuvių ir gimant tautinius idealus.
Giliai vertindami Lietuvos didvyrių mintis, žodžius ir
veiksmus, kurie atvedė Tautą į Tėvynę ir laisvę, su šviesa
viltimi pasitinkame 2000-uosius.*

*Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba ir talkininkai:
Vytautas Kamantas - pirmininkas
Rimas Baliulis - PLIS pirmininkas
Milda Lenkauskienė, Algis Rygienius, Regina Kučienė,
Tomas Bartusevičius, Danutė Čornij, Virginija Grybaitė,
Viktoras Kučas, Juozas Lukas, Kun. Edis Pustimas,
Audrius Šileika, dr. Vytis Vilūnas, Gabrielius Žemkalnis,
Horstas Žibas, Laima Žlobienė*

„DRAUGAS“ lietuvių svyturis ir sargai!

TAUTOS FONDS

*Nuoširdžiai sveikina savo darbuotojus, narius, rėmėjus ir
visus lietuvius šv. Kalėdų ir Naujųjų 2000-ųjų metų proga.
Tautos fondas Jūsų aukų dėka prisideda prie demokratijos
įtvirtinimo Lietuvoje, remdamas mokslo siekiantį jaunimą,
mokyklą, mokytojus, visuomenines organizacijas,
patriotine, demokratišką spaudą. Nuo Lietuvos
nepriklausomybės atstatymo Tautos fondo parama siekia
virš dviejų milijonų dolerių (\$2,150,000).
Žengdami į 2000-uosius metus kviečiame Jus susipažinti su
naujausia Tautos fondo programa — per Tautos fondą
„įdulkinti“ savo pasirinktą Lietuvos mokyklą.
Dėkojame Jums už dosnų Tautos fondui ir linkime
linksmų, jaukių švenčių ir laimingų bei sėkmingų
2000-ųjų metų.*

TAUTOS FONDS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
Highland Blvd., Brooklyn, NY 1207-1910.
Tel/fax 718-277-0682.

Lietuvoje žmonės rūpinasi žiemos šalčiais ir ruošiasi nuo jų gintis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

A.A. MARIJA AKELAITYTĖ-TRAPIKIENĖ

A.a. Marijos gyvenimą galima padalinti į tris beveik panašaus ilgumo laikotarpius: 29 metai laisvoje Lietuvoje, 26 metai Sibire ir 32 metai Amerikoje.

Marija gimė 1912 m. Gudelių kaime, Marijampolės apskr. turtingų ūkininkų šeimoje. Augo lepinama dviejų vyresnių brolių Viktoro ir Adolfo. Baigė Marijampolės gimnaziją ir išvažiavo studijuoti į Belgiją, kur baigė prekybos mokslus. Ten susipažino su drauge — Gabi ir susirašinėjo su ja net būdama Sibire. Gabi aplankė Mariją laisvoje Lietuvoje ir jau čia, Amerikoje.

Grįžusi į Lietuvą Marija susipažino ir ištėkėjo už Henriko Trapiko. Po keletos metų susilaukė dukrelės Irmos. Rusams 1941 m. okupavus Lietuvą, vyras pasitraukė į užsienį. Prasidėjo lietuvių tremimas į Sibirą ir komunistai, neradę Henriko, pagriebė Mariją ir išvežė į žiaurią Sibiro tremtį. Duktė Irma, 3 metų, buvo pas gimines ir taip liko Lietuvoje. Tėvas sugrįžo, vokiečiams užėmus Lietuvą, ir su maža Irmute pasitraukė į vakarus, o vėliau emigravo į Ameriką.

Sibire Marija buvo tardoma ir nubauta kalėjimu už tai, kad nepranešė apie vyro pasitraukimą į užsienį. Daugelį metų dirbo miške kirsdama medžius su kitais tremtiniais. Žiemą kamavo didžiausi šalčiai, o vasarą juodų muselių ir uodų spiečiai. Nuo jų, bent kiek apsaugoti, išsitemdavo

Marija Trapikienė 1936 metais.

veidą ir rankas purvu. Vėliau, Marijos tėveliai buvo ištremti į Sibirą ir jai teko juos ten palaidoti. Paskutinius kelis metus gavo darbą krautuvių ir buvo jos vedėja, nes lietuviai nevogė prekių, kaip jų vietiniai engėjai.

Septyniolika metų giminės nežinojo ar ji gyva, ar mirusi. 1958 m. teta vienuolė kazimierietė iš Čikagos surado ją Sibire. Duktė pradėjo su ja susirašinėti ir 1968 m. Irmaitė ir jos vyrui Gediminui Deveikiui pavyko mamytę atsikviesti tiesiai iš Sibiro į Čikagą. Gyveno jų šeimoje ir vėliau susirado darbą miesto centro banko kur dirbo iki pensijos. Brighton Park apylinkėje nusipirkė namą ir gerų draugų, bei šeimos prižiūrėtoją gyvena iki mirties.

Išsekis ramybėje, miela mamytė, kurią tikrai užstarnavai per audringą savo gyvenimą.

Šeima

MIRĖ DONATAS ŠATAS

Donatas Šatas

Tarptautiškai pripažintas cheminės technologijos konsultantas inž. Donatas Šatas netikėtai mirė Vilniuje š. m. rugsėjo 3 d. Jis gyveno JAV-se, Warwick, R.I. 24 metus inž. Šatas buvo savarankiškas konsultantas specializuotoje cheminės technologijos srityje: lipdės ir danga, tiksliau: „adhesives and coating“. Patarinėjo pramonei ir organizavo pasitobulinimo seminarus inžinieriams, pasitelkdamas ir kitus prelegentus. Tie seminarai vyko JAV-se, Meksikoje, Šveicarijoje, Olandijoje beveik kasmet, ir kartą Japo-

nijoje. Būdavo po 30-40 klausytojų, ir jie brangiai mokėjo už tai. Savo namuose Šatas turėjo kompiuterinę spaustuvę ir cheminę laboratoriją. Rašė, redagavo ir išleido septynias knygas. Kelis kartus gavo straipsnių iš chemikų Lietuvoje. Paskutinią išleista š. m. liepos mėnesį „Handbook of pressure sensitive adhesive technology“ (trečia laida). Toji knyga jau žinoma ir užsienyje. Savo laboratorijoje Šatas pats eksperimentavo, darė išradimus, gavo dešimtį patentų. Tyrinėjo galimybes sukurti verslą Lietuvoje.

Firma vadinosi „Satas & Associates“. Dalininkės ir padėjėjos buvo Saulė Šatienė ir dukra Audronė. Be to, šeimoje užaugo sūnus Vytautas ir duktė Daiva.

Donatas gimė prieš 70 metų, 1929 m. balandžio 7 d. Vabalninke. Mokėsi Biržų gimnazijoje. Amerikon atvyko 1949 metais. Po 4 metų baigė Illinois Technologijos institutą ir 8 metus liko dirbti to instituto tyrimų centre. 1961-1969 Donatas Šatas buvo grupės vadovas Kendall Co. tyrimų skyriuje. Tada perėjo į gamyklą: 1969-1975 m. buvo techninis direktorius Whitman Products fabrike Warwick, R.I. Pagaliau, 1975 m. Donatas Šatas nebenorėjo dirbti ki-tiems, o savarankiškai savoje firmoje, kur sėkmingai darbuvo iki mirties.

Donatui Šatui pakako energijos ir lietuviškam darbui. Jis buvo „Techikos žodžio“ vyr. redaktorius, ALIAS Čikagos, vėliau Bostono skyrių pirminkas. Šatai buvo veiklus Šviesos — Santaros nariai, dalyvaudavo jų metiniuose suvažiavimuose, buvo „Metmenų“ redakcijos bendradarbis.

Būdamas PLB valdybos vicepirmininkas, inž. D. Šatas atliko reikšmingą darbą: suorganizavo ir realizavo Encyclopedia britannica straipsnių apie Lietuvą atitaisymus. Jose buvo klaidingai interpretuota Lietuvos okupacija. Aukų 1,000 dolerių Lituanistikos katedrai Čikagos universitete. Šatų namai buvo itin vaišingi svečiams iš Lietuvos. Donatas suorganizavo 12 ekskursijų Lietuvon. Visada nuveždavo draudžiamų lietuviškų knygų ir spaudos. Dalyvaudavo Mokslų ir kūrybos simpoziume.

Jurgis Gimbutas

A.A. KUN. ALBINAS ŠEPUTA, MIC

Pereito rugsėjo 30 d., sulaukęs 82 metų amžiaus, su šiuo pasauliu atsiskyrė kun. Albinas Šeputa, MIC, paskutiniu laiku gyvenęs marijonų vienuolyne, Thompson, Conn. Buvo gimęs Brocktone, Mass.

Vidurinių ir aukštųjų mokslo baigė Marianopolio kolegijoje, Thompson, Conn., nuo 1931 iki 1939 m. Po to kartu su keliais trimis klasės draugais įstojo į marijonų vienuoliją ir išvyko į Hinsdale, Ill., atlikti vienuoliško naujokyno. Ten pat ketverius metus lankė marijonų vadovaujamą seminariją, ruošdamasis kunigybei, kurią priėmė 1943 m. Marianapolij. Sugrįžo į Connecticut, kad būtų arčiau giminių.

Baigęs mokslą, kun. Albinas dar trumpai dirbo parapijos darbu. Kądangi ruošėsi mokytojavimui, stojo į Marquette Universitetą, Milwaukee,

Wis., kur gilinosi biologijoj.

Čia galima pastebėti, kad kun. Albinas Šeputa lankė marijonų vadovaujamą mokyklą, pradedant vidurinių mokslo ir baigiant kunigyste. Dabar iš to viso teliko Marianopolio paruošiamoji mokykla.

1948 m. rudenį kun. Albinas pradėjo mokytojo darbą, kurį tęsė beveik 50 metų, kartu eidamas ir įvairias pareigas. Daug pasidaravo organizuodamas lietuvių dieną, kuri vykdavo Marianapolij kasmet liepos 4 d. ir sutraukdavo tūkstančius lietuvių iš įvairių kolonijų.

Kun. Albinas vienuoliu išgyveno beveik 60 metų, o kunigu 56. Tik vienas Dievas težino ir gali pilnai įvertinti jo nuveiktus darbus. Tegul už juos jam atlygina amžinuojų gyvenimu.

Kun. A. Nockūnas, MIC

40 METŲ MIRTIES ATMINIMUI

Jau 40 metų mena skaudžią kūčių naktį, Kai kancija užspaudė gyvastį veide, Niekada negrįši tu prie kūčių stalo Lužo ne plotkelė - rankos sielvarte.

A. † A.

PIJUS STONČIUS

A. a. Pijus Stončius mirė 1959 m. kūčių dieną, sulaukęs 43 metų. Šiam liūdnam atminimui šv. Mišios bus aukojamos šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje gruodžio 22 d. 7:30 val. ryto. Antros šv. Mišios bus atšautos Lietuvoje Marijampolės bažnyčioje.

Visus gimines ir prietelius prašome prisiminti Pijų savo maldose.

Skandžioje netektyje likę: žmona Izabelė, vaikai Pijus, Danguolė ir Loreta su šeimomis; taip pat septyni anūkai: Aidai, Augis, Austė, Algis, Saulė, Rimas ir Kristutė.

A. † A.

VIDAI RACKAITEI

taip staiga, pačioje jaunystėje, palikus visus Artimuosius ir išėjus į Amžinuosius Namus, nuoširdžiai užjaučiame mielą sesę VALERIJA PATALAUŠKIENĖ, netekusią mylimos vaikaitės.

Detroito Lietuvos Dukterys

A. † A.

GRAŽINAI PETRULIENEI MITKUTEI

išėjus į Amžinybės Tolumas, reiškiamie nuoširdžią užuojautą seseriai ALDONAI STAŠAITIENEI ir visiems artimiesiems.

Detroito Lietuvos Dukterys

A. † A.

GRAŽINAI PETRULIENEI

mirus, reiškiamie užuojautą dukroms LAURAI ir DAIVAI su šeimomis, taip pat visiems giminiams bei artimiesiems ir kartu liūdime.

Petras Budininkas

Alfa ir Vytautas Budrioniai

Jadvyga Giedraitienė

Stasys Jokubauskas

Liutavaras ir Dauntė Semaškos

Vida Tumasonienė

Janina Vieniūnienė

Laima Vitkauskienė

Lina Žitkienė

DRAUGAS, 1999 m. gruodžio 16 d., ketvirtadienis

5

* **Kaišiadorys.** Lapkričio 6 d. Kaišiadorių vyskupijos katechetikos centre bendruomenėmis šv. Mišiomis buvo užbaigtas keturias dienas trukęs dorinio ugdymo pedagogų seminaras, kuriam vadovavo Magdeburgo dvasinės semina-

rijos, rengiančios parapijų referentus, dėstytojai doc. H. Kliem ir doc. kun. V. Kraning. Tikybos ir etikos mokytojams buvo rengiamos katechezės, analizuojamas Šventasis raštas, vyko praktinių darbų pratybos.

A. † A.

ONA DOBILIENĖ VARŠLAUSKAITĖ

Gyveno Cicero, IL. Mirė 1999 m. gruodžio 13 d., sulaukusi brandaus amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Salantuose. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: krikšto duktė Daina Novickytė-Goliszewski Amerikoje; sesuo Lena Ricienė, dukterėčia Raimunda Riciūtė Romoslauskienė su šeima ir kiti giminės Lietuvoje.

Velionė buvo našlė 1919 m. Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanorio kūrėjo a.a. Kazio Dobilo.

A.a. Ona priklausė lietuvių jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“.

Velionė pašarvota šeštadienį, gruodžio 18 d. nuo 8 val. ryto iki 10:30 val. ryto Suburban Family laidojimo namuose, 5940 W. 35 St., Cicero, IL.

Laidotuvės šeštadienį, gruodžio 18 d. iš laidojimo namų 10:30 val. ryto Velionė bus atlydėta į šv. Antano bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė Ona bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sesuo, dukterėčia, krikšto duktė, draugai — Gediminas Bučmys su šeima, Balys ir Elena Novickai, Rimas Novickis, Viktoras ir Bronė Motužiai.

Laidotuvių direkt. Donal M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A. † A.

ALBERTAS MATULIS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1999 m. gruodžio 10 d. 1:30 val. ryto, sulaukęs 82 metų. Gimė Lietuvoje, Debeikiuose. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: brolis Balys su šeima Lietuvoje ir kiti giminės bei artimi draugai.

Priklausė lietuvių šaulių organizacijai, Lietuvos Vytiams, kuopa #112 ir kitoms lietuvių organizacijoms.

Velionis pašarvotas penktadienį, gruodžio 17 d. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės šeštadienį, gruodžio 18 d. iš laidojimo namų a. a. Albertas 9:00 val. ryto bus atlydėtas į šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę brolis su šeima, giminės ir draugai.

Laidotuvių direkt. Donal M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

MŪSŲ TĖVELIŲ MIRTIES SUKAKTYS

Prabėgo metai liūdesy, Mes Jūsų gailimės visi. Jūs buvot brangūs ir geri, Mes Jūsų niekada neužmiršime...

A. † A.

PETRAS RIMKUS

1999.II.10

A. † A.

ELENA RIMKIENĖ

1982.XII.16

Liūdėdamos prisimename mūsų brangius Tėvelius, jų meilę ir rūpestį mumis.

Šią sukaktį paminėti, šv. Mišios už jų sielas bus atšautos šeštadienį, gruodžio 18 d. 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius prisiminti mūsų Tėvelius savo maldose.

Liūdinčios: dukros Danutė, Genė ir Regina su šeimomis, sesuo Stasė Simokaitienė su šeima.

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos ir apylinkių lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama atvykti į Čikagos lit. mokyklos Kalėdų eglutę, kuri ruošia šį šeštadienį, gruodžio 18 d., 10:30 val. ryte, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Jeigu remiamie lietuvišką šventimą ir rūpinamės lietuviškos išlikimu, parodykite patiemis jauniesiems savo bendruomenės nariams, kad jų pastangos mokyti, dainuoti, žaisti ir bendrauti lietuviškai yra įvertinamos, skatinamos. O tai gali padaryti pilna salė publikos!

Šį sekmadienį, gruodžio 19 d., Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų 20-ji kuopa ruošia pietus Marijos Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave, tuoj po 10:30 val. r. lietuviškų Mišių iki 12:30 val. p.p. Patiekalai: balandėliai, kugelis ir kiti lietuviški skanumynai. Kavinė veiks nuo 8:30 iki 12:30 val. Visi kviečiami pasivaizinti, pabendrauti šiuo gražiu prieškalėdiniu metu.

„Draugo“ prenumeratų vajus papiginta kaina baigiasi šio – gruodžio – mėnesio gale. Dar yra laiko užsakyti „Draugą“ kaip kalėdinę dovaną, tik už 65 dol. visiems metams naujiems skaitytojams! Kartu bus pasiunčiama graži kortelė, kurioje įrašomas dovanotojo vardas, pavardė, tad nedelskite, pasinaudokite papigintimu ir „Draugas“ Jūsų dosnumą primins kiekvieną metų dieną. Tačiau administracija primena: 1. dienraštį užsakius, jis pradėdamas siuntinėti nuo mėnesio 1 d. arba nuo 15 d. (priklausoma kada užprenumeruotas); 2. kartu su užsakymu būtina atsiųsti prenumeratos mokestį. Tas reikalingas, kad ateityje nekiltų jokių nesusipratimų (be mokesčio, tik paskambinus telefonu ar parašius rašteli, „Draugas“ nesiunčiamas).

Pedagoginio lituanistikos instituto Kūčios vyks gruodžio 18 d. 12 val. Jaunimo centro kavinėje. Informacija tel. 773-847-1693.

Čikagos studentai ateitininkai visus lietuivius kviečia į Kūčių šventę, kurią jie ruošia šį sekmadienį, gruodžio 19 d., 1 val. popiet, Jaunimo centre. Registruotis pas Valeriją Žadeikienę tel. 708-424-4150.

Paskutinė 1999 metais paroda Čiurlionio galerijoje pavadinta „Amžių sandūros kompozicijos“. Tai trečioji kasmetinė kalėdinė paroda. Atidarymas gruodžio 17, 7:30 val. vak., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Ave, Chicago. Atsilankiusiųjų laukia ne tik įdomi paroda, bet ir kitos pramogos.

SKELBIMAI

Leokadija Pačkauskienė, Leland, NC, atsiuntė \$200 - tai globos pratęsimas jos globojamam vaikui Lietuvoje kitiems metams ir \$50 šv. Kalėdų dovaną. Raymond ir Barbara Clow, Middletown, CT, atsiuntė \$200 - tai šv. Kalėdų dovaną Gabšių kaime gyvenantiems Šereikų šeimos globojamiems vaikams. Lietuvos vaikų vardu dėkojame! „Lietuvos Našlių globos“ komitetas, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

ISTORIJS PAMOKA

Š.m. gruodžio 8 dieną Montessori „Žiburelio“ mokyklėlės mokiniai lankėsi Balzeko muziejuje. Čia mažieji mokinukai turėjo pirmąją Lietuvos istorijos pamoką — jie sužinojo, kad Lietuvos priešai buvo kryžiuočiai, kurie turėjo didelių kardus ir stiprius šarvus. Muziejuje jie matė gintaro gabalėlius — Baltijos auksą, tautiniais rūbais pasipuošusias lėlytes ir žemėlapius, kurie rodo, kokia didelė buvo Lietuva. Balzeko muziejuje mokinukai domėjosi senosiomis Lietuvos pirkėmis, kurios buvo šiaudais uždengtais stogais.

Muziejaus šeimininkas Stanley Balzekas gražiai pasveikino ir palinkėjo visiems pasisemti kiek galima daugiau žinių, kurias vaikučiai sukaups savo „patriotizmo dėžele“. Vėliau Sigita Balzekienė, norėdama paivairinti mūsų viešnagę — davė mokinukams malonų darbėlį — sukurti savus „pyragaičių namelius“. Jauniesiems mokiniams šis uždavinys buvo labai įdomus, nes jie patys jautėsi Balzeko muziejaus dalimi, jie buvo jaunieji „architektai“.

Tikiu, kad ši diena Balzeko muziejuje, praleista su draugais, bus atmintina.

Beatrice Sturonaite
Cepelienė

GRAŽI KALĖDINĖ IR RELIGINĖ MUZIKA

Dar visai neseniai Dėdės Samo žemėje gyvenantieji mūsų tautiečiai turėjo progą išgirsti iš Kauno atvykusius „Kamer-tono“ kamerinio choro dainininkus. Jie pasirodė ne vien tik Čikagoje, bet ir daugelyje kitų JAV miestų.

Savo koncertuose svečiai daugiausia dainavo pasaulietiška repertuarą. Bet „Kamer-tono“ stiprybė yra religinė muzika. Prieš išvykstant į namus, kauniečiai paliko mums muzikinių įrašų, kuriuos dabar gali išgirsti ir pasiklausyti visi mūsų tautiečiai.

Vienas tokių — yra kasėte „Kalėdinės dainos ir giesmės“ kurioje su 16 kūrinių. Tai daugiausia tradicinės, visame pasaulyje skambančios, kalėdinės giesmės bei dainos, atliekamos lietuvių kalba. Čia yra ir religinės muzikos, jos tarpe ir M. K. Čiurlionio „Kyrė“.

Taip pat yra paliktų ir kompaktinių plokštelių su žymiojo, pasaulinio garso kompozitoriaus Antonio Vivaldi kūriniu „Gloria“. Jį „Kamer-tonas“ įrašė kartu su solistais J. Vizbaraitė (sopranas), R. Novikaite (mezo-sopranas) ir M. Čepinskiene (vargonai).

Tai yra tikrai gražios dovanos muzikos mylėtojams, ypač kalėdinių laikotarpiu. Reikia kreiptis į E. Šulaitį, tel. 708-652-6825 arba rašyti 1330 So. 51 Ave., Cicero IL 60804.

E. Tyl.

Mažieji apsilankę Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Iš kairės: Lina Mockutė, Dean Abate, Raimundas Čepele, Lukas Gilius ir Audra Chaves.

TILŽĖS AKTAS — MAŽOSIOS LIETUVOS TESTAMENTAS TAUTAI

Istorinio Tilžės Akto, Mažosios Lietuvos Lietuvių tarybos paskelbto 1918 m. lapkričio 30 dieną, 81-oji sukaktis Čikagoje iškilmingai paminėta lapkričio 11 d. Minėjimą Vytuto Didžiojo šaulių rinktinės namų salėje rengė Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio valdyba, dalyvaujant šauliams, jūrų šauliams, ramovams, birutietėms, Čikagos Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijai ir Mažosios Lietuvos likimu susirūpinusiems visuomenė.

Minėjimą 2 val. p.p. pradėjo MLR sąjūdžio valdybos narys Vilius Trumpjonas. Įvadiniame žodyje trumpai aptaręs Tilžės Akto paskelbimo aplinkybes, pabrėžė, kad šio Akto paskelbimas Mažajai Lietuvai buvo tolygus Vasario 16-tos — Lietuvos Nepriklausomybės akto 1918 m. vasario mėn. paskelbtam Vilniuje. Šis istorinis įvykis nusipelnė mūsų visų tinkamo dėmesio, pagarbos ir ryžto vykdyti signatarų testamentinę įpareigojimą.

Vėliavų tarnybai, vadovaujamai šaulio Juozo Gurevio, įnešus ir salės priekyje išrikiavus JAV, Lietuvos trispalvę, Maž. Lietuvos, Šaulių ir Ramovėnų vėliavas, visi dalyvavusieji sugiedojo Lietuvos himną.

Viliui Trumpjonui pakvietus, atsistojimu ir susikaupimo minute buvo pagerbti visi mirusieji mažlietuviai, o ypač Tilžės Akto didvyriški signatarai.

Invokacija sukalbėti pakviestas lietuvių ev. liuteronų Bažnyčios išėjimoje vyskupas Hansas Dumpys dėkojo Dievui už MLR sąjūdžio veiklą ir Tilžės Akto 81-sios sukakties minėjimo surengimą. Prašė Aukščiausiojo palaimos šio Akto signatarų valios išsipildymui. Dėkojo už Lietuvai nepriklausomybės sugrąžinimą, prašė tos laisvės išlikimo ir Lietuvai išsijungimo galimybę į

laisvųjų pasaulio tautų tarpą.

MLR sąjūdžio pirm. Algis Regis savo kalboje trumpai apžvelgė Lietuvos istorijos raidą, išskirtiną dėmesį teikdamas Maž. Lietuvai. Po arti 700 metų svetimųjų priepaudo, 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje paskelbtu Aktu Maž. Lietuva pareiškė pasauliui savo apsisprendimą laisvam gyvenimui vienuojie su Didž. Lietuva. Deja, šios pastangos I pasaulinį karą laimėjusių Ali-jantų buvo suzlugdytos. Tik 1923 m. sausio mėn. sukilimu ir ryžtingu savanorių dėka išsilaisvino ir prie Didž. Lietuvos prisijungė nedidelė Maž. Lietuvos dalis — šioje Nemuno pusėje esantis Klaipėdos kraštas. Bet ir šis 1939 m. kovo mėn. grobuoniškų nacių vėl buvo atpleštas nuo Lietuvos. Nepaisant II pasaulinio karo pabaigoje sovietų įvykdyto Maž. Lietuvos gyventojų genocido ir Rusijos neteisėto dabar to krašto savinimosi, laisvajame pasaulyje gyvenantys mažlietuviai išsipareigoja vykdyti Tilžės Akto signatarų istorinio testamento įgyvendinimą, kad abi lietuvių tautos dalyvų susijungtų į vieningą Lietuvos valstybę.

Būdingu Maž. Lietuvai tautinių drabužių pasipuošusi Lietuvos pajūrio dukra Aldona Buntinaitė perskaitė istorinį Tilžės Aktą, išvardindama visus jį pasirašiusius Maž. Lietuvos Lietuvių tarybos narius.

Paskaitai tema — „Tilžės Aktas laiko perspektyvoje“ buvo pakviestas teisininkas Jonas Dainauskas, Maž. Lietuvos istorijos žinovas ir vienas iš nedaugelio, dar mūsų tarpe esančių, Klaipėdos vadavimo dalyvių.

Ilgoka paskaita, remdama šis įvairiais istoriniais įvykiais, paskaitininkas teigė, kad laiko slinktyje išryškėja tų įvykių svarba ir įtaka ateities gyvenimui. Taip ir su Tilžės Aktu. To Akto paskelbi-

mas nebuvo spontaniška ano meto nuotaukų išraiška. Tai buvo rezultatas 200 metų aktyvios kovos už laisvę ir arti 700 metų pasyvios rezistencijos nutautinimui, svetimųjų priepaudo, kultūrinėmis priemonėmis išlaikant tautinę sąmonę, papročius, kalbą ir laisvės troškimą, krašte spausdinamomis knygomis ir laikraščiais. Šiomis vertybėmis mažlietuviai skatino ir Didž. Lietuvos žmonių tautinį atgimimą. Tilžės Aktas buvo beveik 900 metų istorinių įvykių grūdintas troškimas laisvės ir susijungimo su antrąja tautos dalimi, II pasaulinio karo pabaigoje išreikštas Maž. Lietuvos Lietuvių tarybos pareiškimu pasauliui. Tilžės Aktas yra labai svarbus dokumentas. Juo, kaip tautos valios išraiška remdamesi, turime reikalauti savo tautinio paveldo. Šiuo metu negalime tikėtis laimėjimo ginklų kova.

Kovoti turime ekonominėmis ir kultūrinėmis priemonėmis. Lietuviai turėtų veržtis į Karaliaučiaus sritį, kurdami ten ekonomines vertybes. Turėtume veržtis ir kultūrinėmis išraiškomis — tautinių ansamblių lankymusi, spauda, knygomis, lietuviškų mokyklų steigimo pastangomis, megzti asmeniškus ryšius su tenyškiais lietuiviais, stiprinti jų lietuvių. Turime plėsti pastangas, kad Lietuva būtų viena, o Nemunas jos širdis, — baigė savo paskaitą teis. Jonas Dainauskas. Paskaita buvo padaryta dėkingais klausytojų plojimais.

Vėliavų išnešimu ir Mažosios Lietuvos himnu buvo baigta iškilmingoji minėjimo dalis.

Po to, vaišinantis šaulių moterų paruoštais užkandžiais ir kava, buvo pasidžiaugta menine programa, atlikta Čikagoje neseniai įsteigto meno mokyklėlės vieneto. Mažamečių dainininkų būrelis, vadovaujamas Birutės Mockienės, padainavo dvi daineles. Keletas metų amžiaus „balerinos“, vadovaujant mokytojai Angelei Paulaitienei, atliko kelis baletų pratimus. Lydijos Ringienės ir Ligijos Tautkuvienės vadovaujami, Lietuvos Vytū jaunieji šokėjai gūviai pašoko tris tautinius šokių.

Malonu buvo stebėti lietuvišką jaunimėlį, pasirodant savo ugdomais talentais ir matyti jų mokytojų nuosirdų pasišventimą tam darbui. Ačiū jiems, mokytojoms ir tėvams, iš visur vaikučius suvežusiems.

Minėjimo dalyviai dar kurį laiką bendravo, dalindamiesi Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio surengto, svarbaus istorinio įvykio minėjimo išpuoliais.

IR

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

Birutė A. Vindašienė siunčia geriausius linkėjimus giminaiciams, bičiuliams, pažįstamiems ir visiems lietuvių Bendruomenės rėmėjams bei nariams šv. Kalėdų ir Naujų, 2000 metų progą. Tėlaimina visus Užgimęs Dievo Sonus!

Vanda ir dr. Gediminas Balukai sveikina gimines, kolegas, draugus ir pažįstamus su Kristaus Gimimo švente — Kalėdomis, ir Naujais — jubiliejiniais 2000-aisiais metais. Linki sveikatos, ramybės ir džiaugsmo visiems geros valios tautiečiams!

Petras Jadviršis sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su šventomis Kalėdomis ir Naujais metais. Visiems linki geros sveikatos.

Angelė ir Romas Nelsai; Rimas, Audra, Tomas ir Kristina Narbutai; Raimundas, Renata, Viktoras, Erika ir Romanas Pauliai; Vitas, Inga ir Aleksukas Rugieniai nuoširdžiai sveikina visus savo gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų progą, linkėdami Dievo palaimos, globos ir daug sėkmės naujame tūkstantmetyje!

Sveikiname savo mielus gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdami malonių bei džiugių šv. Kalėdų ir sėkmingų 2000-tųjų, Naujų metų!

Rita-Dalė, Bronius Blekiai ir Elena Kundrotas

Antanas ir Ona Sereikai sveikina draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdom ir linki laimingų Naujų metų!

Čikagos Lietuvių suvalkiečių draugija sveikina „Draugo“ darbuotojus ir skaitytojus su šv. Kalėdom ir Naujais, 2000-taisiais metais. Linki laimės ir kuo geriausios sėkmės. Draugijos pirm. yra Dalė Blekienė, o „Draugas“ nuoširdžiai suvalkiečių draugijai dėkoja už sveikinimus ir 100 dol. auką.

Sveikiname savo gimines, draugus ir pažįstamus su šventom Kalėdom ir 2000-aisiais metais!

Bronius ir Genė Matzevičiai

Mažosios Lietuvos dukra Aldona Buntinaitė skaito Tilžės Aktą Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio š.m. lapkričio 11 d. Čikagoje surengtame Tilžės Akto paskelbimo 81 m. sukakties minėjime.

Nuotr. Zigmą Degučio

SUSIKAUPIMO VALANDELE MAIRONIO MOKYKLOJE

Puikus renginys — susikaupimo ir rimties valandėlė — įvyko gruodžio 11 d. Lemonto Maironio vardo mokykloje. Ją paruošė mokytoja Danutė Grigaliūnienė bei jos vadovaujami dešimtokai.

Į šventiškai papuoštą salę rinkosi vyresniųjų klasių moksleiviai. Besirenkančius pasitiko kalėdinių giesmių garsai ir šventiškai papuošta salė. Stalėlius puošė kalėdinės puokštės ir žibancios žvakės. Tai seselių Laimutės ir Daivos nuopelnas. Seselės Laimutės popieriniai angeliukai, tarsi ramybės, laimės sargai, bėlo tarp eglės šakelių.

Palaimintojo Jurgio Matulio misijos kapelionas Algirdas Paliokas moksleiviams kalbėjo apie Advento prasmę,

laukimo esmę ir nepaprastą momentą, kurį išgyvens visa žmonija — naujo tūkstantmečio pradžią. Po to dešimtokai — Aras Galinaitis, Kęstutis Daugirdas, Audra Valiulytė, Rima Kuprytė ir Aleksa Janušaitė — vaidino vaidinimą „Laukimas“, kuriame buvo atskleista Didžiosios Paslapties laukimo esmė per moksleivišką prizmę.

Renginys buvo užbaigtas gražiu akcentu: visiems mokyklos moksleiviams ir mokytojams susikibus rankomis, kapelionas Algirdas Paliokas perskaitė naują 2000-ųjų maldą. O visų karte sukalbėtos maldos „Tevų mūsų“ žodžiai skambėjo iškilmingai ir viltinai. Mokytojai ir mokiniai, dalindamiesi kalėdaisiais, linkėjo vieni kitiems ramybės, meilės, susikaupimo ir vilties.

Ramutė Lukošūtė

Illinois gubernatoriaus iniciatyva Čikagoje surengta „Jungtinių Tautų diena“, kurioje dalyvavo žmonės iš 30 tautų, jų tarpe ir lietuviai, kuriems atstovavo Lietuvos Vytū tautinių šokių mokytoja Lydija Ringienė (II eil. trečia iš kairės).